

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izbaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K., pol leta 2 K. in za četrti leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 6 K., za druge Slovenskega Gospodarja 5 K. — Kdo hodi sam po njega, plača na leto samo 3 K. — Naročnina se pošila na: Upravnštvo „Slovenskega Gospodarja“ v Maribor. — List se določila do odpovedi. — Ulica „Katoliškega Gospodarja“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koriska cesta štev. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravnštvo: Koriska cesta štev. 5. — Za inserate se plačuje od enostopne petitrste za enkrat 18 vin, ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 12 vin. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Male naznake“ stane beseda 5 vin. Parte in zahvale vsaka petitrsta 24 vin, izjave in Postano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprite reklamacije so poštne proste.

Pogreb cesarja Franca Jožefa I.

Cesarja Frančiška Jožefa I. so v četrtek, dne 30. novembra, položili k večnemu počitku. Bilo je to slove, kakoršnega cesarski Dunaj še ni videl. Ljubezen narodov ga je spremjalna na njegovi poslednji poti, za katero Avstrijo države, katere se proti nam vojskujejo, lahko zavidajo. In ob tem mrtvaškem prevođu velikoga Frančiška Jožefa I. je vsakdo žutil: zemski ostanki njegovi so šli od nas, njegov del pa ostanejo in Sirijo dalje svoj blagoslov nad državo. Zapušča močno državo, cesarsko hišo, ki je vklorenjena globoko v srcih narodov, zapušča ob svoji smerti isto poslednjo voljo, kakor je bila njegova prva volja: Združeni avstrijski narodi tvorijo močno Avstrijo! Cesar Franc Jožef I. ni deloval samo za preteklost, on je tako ustvaril državi tudi trdno bodočnost. Tudi slovenski narod je bil zastopan pri pogrebu cesarja Frančiška Jožefa I. po svojih državnih poslancih in številnih odposlanstvih, doma pa je molil narod za ljubljenega cesarja, vsa domovina je bila odeta v neizrečeno žalost. In tuji ta dan kakor vsikdar je puhtela molitev našega naroda k prestolu Vsemogočnega: Bog obvari, Bog ohrani Avstrijo!

V dvorni kapeli je dvorni župnik dr. Seydl ob dveh popoldne ob asistenci velikega štivila duhovnikov cesarjevo truplo blagoslovil, nakar so ga zanesli na mrtvaški voz in prepeljali v cerkev sv. Štefana, kjer ga je pričakovala cesarska dvojica z malim prestolonaslednikom in člani cesarske hiše, tuji vladarji, razni zastopniki, dostojanstveniki in poslanci. Kardinal knezonadškof dr. Piffl je truplo še enkrat blagoslovil in z duhovščino opravil mrtvaške molitve. Okrog % ure popoldne se je mrtvaški sprevod pričel pomikati iz cerkve sv. Štefana proti kapucinski cerkvi. Odposlanci armade, sami odlikovan-

ci z zlatimi kolajnami, so delali špalir.

V cerkvi oo. kapucinov je duhovščina sprejela krsto. Rakev so ponesli v cerkev in postavili na mrtvaški oder. Vsa cerkev je bila popolnoma prevlečena s črnilo. Tu so še enkrat blagoslovili cesarjevo truplo in pevci dvorne godbe zapeli libero. Nato so dvignili krsto in jo za oo. kapucini, ki so stopali pred njim, med žalnimi molitvami ponesli v grobnico. Svetilci so svetili z bakljami. Solznih oči, polni bolesti so zrli člani Najvišje cesarske hiše in ostali za krsto, katero je spremjal v grobničo Njegovo Veličanstvo cesar Karol I., potem prvi najvišji dvorni mojster s palico in obo knežja komornika. V grobniči so postavili krsto na prostor blizu vhoda, odkoder bo po želji pokojnega vladarja položeno med krsto Njenega Veličanstva cesarice Elizabete in prestolonaslednika Rudolfa. Po dovršenih obredih in molitvah se je podal prvi najvišji dvorni mojster s ključem cesarjeve krste in gvardijan oo. kapucinov in mu ga izročil v varstvo. Nato se je vrnil vladar s spremstvom v cerkev, nakar je Najvišja in visoka gospoda odšla iz cerkve.

Dunajčani prvkrat videli prestolonaslednika.

Za vozom, ki je peljal rajnega cesarja, sta šla cesar Karol in cesarica Cita; med njima je bil cesarjevič nadvojvoda Franc Jožef Oton, ki je bil tudi v cerkvi sv. Štefana navzoč, ko so rajnega cesarja blagoslovili. Cesarevič je bil oblečen v belo obleko. Žalobni trak je imel na levi roki. Cesarevič je bil odkrit, svojo čepico je držal v roki in moško korakal s svojimi starši. Skušal je držati korake s svojima roditeljema. Cesar je bil malo nagnjen na stran, ker je držal malega princa za roko. Cesarica Cita je bila zagrnjena v črn pajčolan. Dunajsko prebivalstvo je imelo ta dan prvkrat priliko videti malega prestolonaslednika. Ko se je namreč cesarska dvojica vračala iz cerkve oo. kapucinov, je sedel cesarjevič razkrit v cesarskem avtomobilu med cesar-

jem in cesarico. Srčani zlatolasek je vzbujal splošno pozornost.

Zadnji dan našega rajnega cesarja.

Uradno poročilo o tem poroča naslednje: V torek, dne 21. novembra, je cesar vstal zjutraj kakor navadno. Ob tričetrt na 10 je sprejel dvornega župnika, ki je prinesel s seboj Najsvetnejše. Ko je bila izvršena potrebitna priprava za sprejem papeževega blagoslova, je dvorni župnik priporočal cesarju, da sprejme sv. zakramente. Cesar je v to privolil. Pri najpopolnejši zavesti je opravil cesar sv. spoved in je z ganljivo pobožnostjo prejel sv. obhajilo in papežev blagoslov, nakar je zelo milostljivo odslovil dvornega župnika s pripombo, da ga neizmerno veseli dobrotnost sv. Očeta. Ob % ure sta prišla k cesarju na kratek obisk prestolonaslednik in njegova soprga. Ceser je rekel, da se počuti slabega, a izrazil je upanje, da okreve in pripomnil, da nima časa biti bolan. Vladar je nato govoril z zadovoljstvom o vspehih naših hrabrih čet proti Rumunom in je sklepno rekel, da ga neizmerno veseli sočustvanje papeževe in papežev blagoslov.

Zalibog se je proti eni uri popoldne cesarjevo zdravstveno stanje zelo naglo poslabšalo. Ko sta prišla proti % ure k cesarju ravnatelj kabinetne pisarne baron Schieissl in sekejski načelnik Daruvary, ni mogel cesar z njima nič več delati, je zapustil pisalno mizo in je šel za nekaj ur počivati v naslonjač. Nekako ob 4 uri popoldne je cesar še enkrat velel komornemu slugi, naj mu da peresnik in podpisal je zadnjikrat svoje ime. Ob 5. uri popoldne je cesar ob pisalni mizi od prinosenih jedil povzil nekaj malega. Ob % ure je prišla k cesarju nadvojvodinja Valerija ter opazila, da je cesar zelo slab. V nasprotju z jutranjimi urami je napravil cesar vtiš težko bolanega. Nadvojvodinja Valerija je sedla k cesarju in mu rekla: „Te nočem utruditi, bom odšla takoj.“ — „Da, to bi bilo dobro“, je odgovoril cesar, „meni gre zelo slabo.“ Ko je nadvojvodinja vstala, da se poslovi od svojega očeta, ji je rekel cesar: „Moram še opraviti svojo pobožnost, sv. Oče mi je poslal blagoslov, dvorni župnik pa mi je prinesel sv. obhajilo.“ Ob 6. uri popoldne se je cesar dal zanesti in klečalniku, kjer je sede molil dalj časa, ker ni več mogel kakor sicer opraviti ju-

LISTER

Sv. Cita.

Cesarice in kraljice, ki bi se bila imenovala Cita, ni bilo doslej v nobenem narodu in v nobeni vladarski rodbini. Naša cesarica je prva, ki nosi to ime. Zato je pač zanimivo, da se izve, od koder priha je, ki ga ima naša mlada cesarica. Cita je pač pravtvo okrajšano ime iz latinske Tacite, kar bi se rekel po naše Molčeca ali Tiha. Ime je tudi pri Italijankah v navadi v okolici mesta Luke (Lucca), koder je bila naša sedanja cesarica rojena pred 24 leti v vili Pianore. Sveta Cita je svetnica-zaščitnica Luke, ali pravzaprav ena svetnic-zaščitnice tega mesta, kajti pred njo je bilo mesto posvečeno sv. Martinu, kateremu je posvečena nadškofijska stolnica v mestu, dočim pa je skromni, toda od ljudstva vneto časeni sv. Citi posvečen en sam oltar v cerkvi San Frediano, kjer se nahaja njena grobnica. Ta lepa cerkev, ki je bila zgrajena v VII. stoletju, v XII. stoletju pa obnovljena, je bila torej že zelo stara, ko je sv. Cita v duhu svetosti sklenila svoje skromno življenje. Rojena leta 1218, je Cita kot 12leten otrok po tedanjih in tudi še sedanji navadi prišla v službo v mesto. Prišla je v hišo Fafinelijev, lukeške plemiške rodbine, ki je bila vedeno na prvem mestu v divjih in krvavih strankarskih bojih v mestu Luk. S pazljivo pridnostjo je Cita opravljala svojo službo. Vstajala je zarana in je pridno delala, da bi le morebiti biti vsak dan pri sv. maši. Bila je vselej veselega obraza, skromna in zelo ubogljiva. V svoji ponostnosti je prav rada opravljala najbolj zaničevana dela ter tudi taka dela, katera bi morali opravljati dru-

gi posli in katera dela so Citi bila vrinjena. Rodbino, pri kateri je služila, je spoštovala in ljubila kar lastne starše; skrbela je za njeno korist in s skrbno vestnostjo zabranjevala, kar bi ji utegnilo škodovati. Kljub temu ni mogla nobenemu v hiši prav storiti. Hišni gospodar je bil nagle jeze, gospodinja ošabna in občutljiva proti njej, drugi posli v hiši so jo zasramovali zaradi njene tihe pobožnosti, so se posmehovali zaradi njene skromne molčecnosti, češ, da ni pri pravi pameti, so črnili njeno neuromno pridnost, češ, da se le hlini ter se hoče kupiti. Kjerkoli so le mogli, so zmanjševali njena dela in so njej podčitali vse, karkoli se je v hiši zgodilo nerodenega. Na ubogo Cito so zvalili vso krivdo, če se je v hiši kaj pripefilo, pogostokrat je bila hudo okregana in kaznovana.

Po dolgem potrežljivem prenašanju vseh težav je končno predrl sijaj njenih čednosti oblake strastnih zasledovanj in prišli so za njo boljši dnevi. Gospodar in gospodinja sta se prepričala, da je osvražena Cita njuna najzvestejša služabnica, sta jo začela z ljubezno in zaupanjem spoštovati in sta ji poverila vodstvo celega gospodarstva. Tudi posli so spremenili svoje mišljene in so na njej začeli občudovati tiste čednosti, katere so poprej zasramovali. Cita se je zahvalila Bogu, da je tako milostno izpremenil srca njenih sovražnikov ter si je tem skrbnejše prizadevala, da izkaže dobrote tudi zadnjemu v hiši za storjene ji žalitve. Le v eni točki je bila neizprosno resna in stroga. Hlapce, katerega je posvarila, si je drznil izpregovoriti v njeni navzočnosti nečiste in gnušne besede. Ostali posli so se zaračili tega smejalci. Cita je pa prosila gospodinjo, da naj odrstrani ali tega hlapca, ali pa njo. Gospodinja je hlapca takoj spodila od hiše, obdržala pa nedolžno Cito, ki je bila vsem za zgled deviške čistosti. Ko jo je hotel nekoč nek oholi pobalin poljubiči, je dobil od

nje tako krepko zaušnico, da mu je minilo vso veselje do poljubovanja.

Njeno čisto sreč je bilo polno ljubezni do revnih. Večji del svojega zasluga je razdeljeval med reveže in tudi jedila, katera si je od ust pritrgala, ie nosila z dovoljenjem gospodinje bolnikom. Bila je tudi goreča prosilka za reveže pri gospodarju in gospodinju, ker ni mogla nobenega gledati, kako trpi pomanjkanje. Sam Bog je počastil to njeno ljubezen do bližnjega; zakaj gospodinja je našla, da se je načudoviti način pomnožilo žito v žitnici in moka v omari, iz katere je Cita delila med reveže. Nekega dne jo je prosil bolan berač za požrek vina. Usmiljena Cita ni mogla ustreči prošnji. Na miselji je pride beseda Kristusova: „Kdor da žejnemu kozarcu vode, bo prejel plačilo.“ Od studenca je prinesla vode ter jo je z vso ljubezno izročila revežu. Revež je pil ter našel, da je bilo najboljše vino, ki ga je pokrepčalo na čudovit način.

V zadnjih njenih letih ji je bilo odvzeto vsako delo in dovoljeno, da bi smela v miru skrbeti samo svoje bolehaloče telo. Toda delala je nadalje, dokler je le mogla gibati roki in nogi, ker ni hotela, kakor je rekala, da bi jo brez dela presenetila smrt. Ko je služila skozi 48 let neprestano pri eni in isti hiši, je napočila ura, da pohti k nebeskemu Očetu. V kratki, toda mukoplinski bolezni je s pobožnostjo svetnice sprejela sv. zakramente za umirajoče in je z ganljivo ponuščnostjo prosila vse domače za odpuščenje, nakar je dne 27. aprila 1278 zatisnila oči. Celotno mesto Luka je zahtevalo, da se pokoplje njeni telo v cerkvi. Prebivalstvo je hitelo skupaj, da bi zrlo v rajsko-mili spremenjeni obraz služabnice Gospodove.

Na njenem grobu se je zgodilo veliko čudežev in papež Inocenc XII. jo je leta 1696 prišel med svetnice. Njen praznik se obhaja 27. aprila.

tranje in večerne molitve kleče. Ko ga je telesni služba opozoril, da je že čas, da se vleže, je cesar mamil: „Moram še veliko moliti.“ Spravili so ga v postelj in zdravnika sta ga zopet preiskala. Ko so cesarju še postelj primerno uredili, je telesni služba prosil cesarja nadaljnih povelj. Cesар је nato glasno in določeno označil uro, kadar bo vstal, z besedami: „Jutraj ob 4. uri.“ Vladar je dozdevno kmalu sladko zaspal, se je pa pozneje prebudil in zahleval piti. Ko je pil, mu je telesni služba pomagal, da se je vlegel in ga je vprašal, če dobro leži. Cesar je odgovoril: „Da, je dobro.“ Ne dolgo nato je postal cesarjevo dihanje kratko in zdravnik dr. Ortner mu je dal injekcijo, da poživi delovanje srca. O injekciji pa cesar ni več ničesar občutil. Istočasno so poklicali dvornega župnika. Po %9. uri so ga spustili v cesarjevo spalnico, kjer je podelil vladarju poslednje olje. Pri tem svetem opravilu so bili navzoči: Prestolonaslednik in njegova soprona, nadvojvodinji Marija Jožefa, Marija Terezija, nadvojvoda Franjo Salvator in nadvojvodinja Marija Valerija, prvi najvišji dvorjanik knez Montenuovo in generalni pribičnik general grof Paar, v Šenbrunu navzoči krilni pribičniki in drugo vladarjevo osobje. Nadvojvodinja Marija Valerija je bila pri vladarjevem vzglavlju in mu je stisnila v roke sv. razpolo. Cesar je še sprejel popolni odpustek za trenutek smrti. Kmalu nato je nehal dihati. Zaspal je mirno. Bilo je ob 9. uri 5 minut zvečer. Telesni zdravnik dr. Kerel in prof. dr. Ortner sta izjavila, da je cesar mrtev. Dvorni župnik je opravil cerkvene molitve za rajnega in ga je poškropil z blagoslovljeno vodo. Nato so vsi navzoči skupno molili za dušni blagor v Gospodu zaspalega.

Zalne slovesnosti v gradu Habsburg.

Na gradu Habsburg v Švici, kjer je tekla zibelka Rudolf Habsburškemu, praedelu naše slavne vladarske rodovine, so se vršile dne 2. t. m. žalne slovesnosti za rajnjim cesarjem Francem Jožefom I., katerih so se udeležili poslaniki zavezniških in nepristranskih držav ter nad 150 drugih odličnih osebnosti.

Cesar Karol hvali Slovence.

Naš novi cesar je imel kot nadvojvoda večkrat priliko, da je od blizu opazoval naše ljudstvo, njegovo mišljenje in ravnanje. Dober vtis, ki ga je o našem narodu v njem zapustilo to opazovanje, je potrdila in pomnožila sedanja vojska. Kot vojskoveda se je prestolonaslednik Karol prepričal na lastne oči, kaj stori in kaj trpi Slovenec za cesarja in domovino. To, o čemer se je naš sedanji cesar sam prepričal, je takoj po nastopu vlade opetovano javno priznal in pohvalil. Slovenci smo vsako poročilo o pohvali našega naroda sprejeli z velikim veseljem, ter bomo očetovsko naklonjenost in ljubezen našega cesarja vselej in povsed vračevali z globoko vdanoštjo in neomajno, požrtvovalno zvestobo.

Pešpolk „Cesarjevič“ štev. 17.

Že zadnjic smo poročali, da je cesar Karol I.

Vojni spomini.

(Napisal Januš Golec.)

(Dalje.)

Vidite, taka je bila Lojza. Zimska stara po telesu, a dekliško mlada po duši, ko sem jo podedoval jaz kot postrežnico. Izza te jlobe najinega pravzaprav precej tesno spojenega življenja, vam nimam veliko povedati. Nikoli me niso obsevali žarki sreče pri nežnem, rahločutnem ženskem spolu, še celo pri Lojzi! Kmalu po mojem prihodu na Remšnik naju je tako precej razdrojil pravzaprav navaden, vsakdanji slučaj. Bil sem pač jaz tedaj mlad in sem koga prav rad malo potegnil, če sem le mogel. Eno tako šalo, v katero pa sem bil zapeljan po drugi osebi, mi je Lojza na debelo zamerila in mi jo menja še le pri cndnu odpustila s solzo — slovesa. Nastal pa je ta razdor, da ne bi prav ničesar prikrival, tako-le:

Nekega dne je mežnar pozvonil in jaz sem jo rival v hribe na spoved. Bila je ravno tečaj velika suša, kar se namreč smrtnega prometa in sedminki. Lojza je menda že težko čakala kakega mrlvaškega opravila in radovedno vprašala farovškega uslužbenca:

„Titek! Povej, povej, kam pa gredo gospod na spoved?“

Hudomušni fantalin je obrnil jezik na lažnivo plat in rekel:

„K Vaši sestri na Radl!“

Prikorakal sem proti domu. V grabi me je že Šakal Tit ter izbrejal sramežljivo in v zadregi:

„Gospod, naj nikar ne bodo hudi. Vašo radovedno Lojzo sem malo potegnil, da ste šli previdet njenjo sestro. O, ko bi me oni izgovorili, bi se jej nič kaj račun ne zameril.“

Smehomata sem mu pokimal in odkorakal proti

posebno proslavil slovensko junaštvu s tem, da je takoj drugi dan po nastopu vlade kranjski pešpolk št. 17, v katerem so skoro izključno samo Slovenci, radi njegovega junaštva odlikoval s tem, da mu je določil kot polkovnega imejitelja svojega prvorodenca, prestolonaslednika Otona. V četrtek, dne 30. novembra, je dobil ljubljanski župan s cesarskega dvoja to-te brzovajko:

„V polnem prepričanju, da se bo domači polk, kakor že skoro dve in pol stoletij, tudi v bodoče, zvest sveti prisegi, junaško in v zavesti svojih dolžnosti, bojeval za cesarjo in domovino, sem imenoval svojega ljubljenega sina, cesarjeviča, njegovim imenom. Upam, da bodo enako onim vrlim Kranjcem, ki stoje v slavepolnem boju proti sovražniku, tudi oni deželani, ki so ostali na rodni grudi, zastavili svoje najboljše moči v prid domovini, da z božjo pomočjo srečno dobojujemo težki boj. Pritrjujem, da sme polk „Cesarjevičeva pehota“ sprejeti in uporabljati od mestne občine poklonjeni mu srebrni signalni rog.“

Slovenske vojake, kakor tudi ves slovenski narod je odlikovanje slovenskega polka po novem cesarju navdajalo z velikim veseljem.

— — —
Pešpolku št. 17, ki sedaj stoji na laški zemlji, je cesar Karol poslal dne 30. novembra naslednjo brzovajko:

„Cesarjeviču, Mojemu ljubemu sinu, z bojišča poslanli pozdrav junaških 17-tih Me je prisrčno razveselil. Vem, da bo cesarjevičeva pehota, zvesta svojim skoraj dveinpolstoletnim izročilom novemu imenu delala čast. Jaz, Njeno Veličanstvo cesarica in mladi imejitelj Vam pošiljam iz srca prihajajoče pozdrave in prosimo obilega božjega blagoslova za vrli polk. Dovolujem, da sme vrli polk cesarjevičeve pehote uporabljati od mestne občine ljubljanske darovani srebrni signalni rog.“

Prvič v tej vojni se je zgodilo, da je kak polk deležen odlikovanja, da se sme podarjenega signalnega roga že sedaj posluževati.

Avstrijski škofje pri cesarju in cesarici.

Dne 1. dec. ob 11. uri predpoldne, je sprejela naša cesarska dvojica avstrijske škofe, ki so se udeležili posvetovanj na Dunaju. Cesarja in cesarico je v imenu škofov nagovoril olomuški knezonadškof kardinal baron Skrbensky, ki je naglašal udanost, in zvestobo avstrijskih škofov nasproti cesarju in cesarici in je prosil za cesarsko dvojico blagoslova božjega. Cesar in cesarica sta sprejela poklonitev zelo prisrčno in prijazno, sta stopala od škofa do škofa in se že njimi ljubezljivo pogovarjala. Ljubljanski škof je rekel cesarju, kako veselo iznenadeno so Slovenci, ker je Njegovo Veličanstvo imenovalo svojega prvorodenca za imejitelja 17. ljubljanskega pešpolka. Cesar je odgovoril, da je moral posebno odlikovati ta polk, ker se je vselej in povsod tako izredno hrabro boril za avstrijsko domovino. Cesar se je prav posebno zanimal za razmere v tržaški okolici.

domu. Seve, tudi mene se je že na potu obesila Lojza z vprašanjem:

„Oh, ti moj Bog, ali! Sv. Barbara, troštarca v zadnjih urah! Gospod kaplan, ali je res moji sestri na smrt?“

Sam zlode mi je potisnil trenutno, nepremišljeno in neprevidno laž na jezik v odgovoru:

„Res, res, sam božji žlak je opahnil vašo Hanovo po jeziku; ne vem, kako bode že njo?“

Sestro ljubeča Lojza je niknila kot smrtna zadata srna in vzdihala:

„O trošter, sam sv. Duh! Tisto kiklo, tisto lepo šrafasto in flarasto sem ji posodila za žegnanje. Moj Bog, za pet ran božjih, če pa govoriti ne more, bom še ob kiklo, ob ta najboljšo bom! Joj mene, kaj stopim do nje, morebiti pa ješ še ni čisto vzel in zavrlje jezik.“

Bable je odhitelo, ne meneč se za revmatiš na-vkreber po hribu na Radl; k zdravi sestri Hani, po za me usodepolno šrafasto in flarasto kiklo. . . . Toliko sem pozneje dognal in zvedel, da ste se babnici pošteno skregali radi božjega žlaka in kikle, ki je pa tudi med mene in mojo Lojzo porinila zagozdne nekake mržnje in nezaupnosti.

Lojza mi te lahkomislne šale ni nikdar opone-sla z jezikom, pač pa je kazala vrzel zamere v dejanju in obnašanju. Odslej sva občevala le službeno, kar se je vrtele krog postrežbe. Zaupno, več kot je bilo neizogibno potrebno, nisva pokramljała nikoli več. To triletno medsebojno občevanje res ni bilo ne-žno kristjansko, prestavljalo pa tudi ni mejnikovi božji postav. Čutila sva menda oba v srcu bolj na rabil. A le ta nesrečni jezik je veden zamrzaval v trdovratni triletni trmi in molčenosti. Še le moj vpolice v svetovno vojno je izželj Lojzi solze slovesa in privoščila mi je za slovo besede preko navadne službene merice:

„Sam ljubi Bog se nas usmili, še ubogega ka-

Predsedstvo državne zbornice pri cesarju in cesarici.

Dne 1. dec. sta cesar in cesarica tudi sprejeti predsedstvo avstrijske državne zbornice. Sprejeti so bili: predsednik dr. Sylvester ter podpredsedniki vitez Pogačnik, Zdarsky, Romanczuk in Jukel. — Predsednik dr. Sylvester je nagovoril cesarsko dvojico v kratkih besedah, izrazil najglobokejšo žalost vsled smrti cesarja Franca Jožefa I. ter zagotovil cesarju in cesarici neomajno zvestobo in udanost.

Podpredsednika viteza Pogačnika, ki je prišel v vojni uniformi polkovnika strelec, je nagovoril cesar z besedami: Vi ste pa iz Podnarta doma, Podnart poznam, sem se že skozi peljal. — Vitez Pogačnik: Da, Veličanstvo, jaz sem Gorenjec. — Cesar: Poznam Vaše kraje, saj sem bil že tam. — Dalje se je izrazil cesar, da je dobil najugodnejša poročila o izredni hrabrosti kranjskih deželnih strelec. Pohvalil je Kranjsko, ki se je v tej vojni izredno partriotično izkazala. Zato ga zelo veseli, da je mogočnost imejiteljstva polka cesarjeviču.

Cesarica se je razgovarjala s podpredsednikom Pogačnikom o gospodarskih razmerah na Kranjskem in še posebej o gospodarskih posledicah, ki jih je dejeli prinesla vojna.

Po razgovoru s posameznimi podpredsedniki sta se cesar in cesarica poslovila od gospodov, ter sta podala vsakemu posebej roko.

Cesar Karol I na čelu armade

Cesar Karol I. je dne 3. t. m. prevzel vrhovno poveljstvo armadé in mornarice in je izdal ob tej priliki sledeče armadno in brodovno povelje:

„Izvršujoč Svoje vladarske pravice, prevzamem vrhovno armadno poveljstvo in s tem vrhovno poveljstvo čez vse bojne sile Svoje armade in Svoje vojne mornarice. Za namestnika v vrhovnem armadnem poveljstvu določam maršala nadvojvodo Fridrika.“

Dne 2. decembra je cesar Karol I. odpotoval v glavni vojni stan. Cesarica Cita ga spremila.

Dar Ogrov pri slovesnosti kronanja v Budimpešti.

Pri slovesnem kronanju ogrskega kralja in kraljice v Budimpešti leta 1867 so podarili Ogri novo kronanemu kralju 50.000 zlatov in kraljici tudi 50 tisoč zlatov. Tudi ob priliki kronanja cesarja Karola in cesarice Cete bodo podarili Ogri svojemu kralju 50 000 zlatov in tudi kraljici 50.000 zlatov.

Kronanje novega kralja in kraljice na Ogrskem bo baje dne 20. decembra. Kedaj pa bo avstrijski cesar prisegel na avstrijsko ustavo, še pa ni določeno.

Cesar Karol in malo dete.

Ko je cesar Karol leta 1913 mudil v Galiciji, je v neki vasi opazil, da v neki kmetski hiši mal otrok močno joka. Cesar je takoj, ne da bi koga vpra-

plana nam bodo ubili!“

Tako je bilo torej slovo hribovskega kaplana Zupnika mi je želel vrnitve po treh tednih. Lojza se je solzila in z Bogom odganjala mojo prerano smrt. Se farovški psiček me je na kratko povohnil, začkal repec in mi bevknil v zadnji pozdrav. Gostičar, ki me je vozil, je nategnil vajeti s:

„Tiba, hot! lucika!“

In oddrčal sem navzdol proti Vuhredu na postajo.

II.

Vežba v Trstu in pohod v Galicijo.

Na železniški postaji v Vuhredu je kar-mrgole o ljudi, moških kot žensk z otroci. Nekateri so stopal in se poslavljali vedrega, ukajočega obraza — mlada kri! Drugi so se vrteli resno-žalostnih obrazov, svestni si, da na pohod na vojsko ni kar navaden, vsakdanji sprehod zabave in oddih.

Mene so nekateri bolj od strani pogledovali — češ, kaj bi se v tem času vozaril krog kolovratasti hribovski kaplan, ki cesarske suknje nikoli nosil ni. Požiral sem te strupene poglede udano, brez zunanjega znaka notranje ježe kot pravi rekrut, ki mora tudi povzeti in prenesti marsikatero pikro ter bridko od strani starejših cesarskih služabnikov. Komaj že sem učakal, da se je pričačil vlak že ves obložen z vojaštvom vseh vrst in branž. Zmual sem se s enlico pod pazduhom v voz II. razreda in se stisnil ob kot k oknu na hodniku. Sedeži so bili vsi do zadnjega zasedeni od častnikov blestečih uniform in rožlajočih sabelj. Kako bi se bil pač upal, jaz, ubogi hribovski novinec, med te gospode, ki so že davno z veliko žlico zajemali postave in vedo vojaškega stanu. Kot ponji cestinar v templju, sem stal in napol čepel v kotu; celi čas od Vuhreda do Trsta.

Kaj se mi je vse premetavalo, plesalo in trkalo po glavi in v srcu med vožnjo, ne bom popisoval. Si

šal; s svojo soprogo Cito šel v dotično hišo ter vzel otroka na roke. Cesarska, tedaj se nadvojvodinja Cita, je malega dečka prijazno gladila, dokler ni prisla otrokova mati v hišo. Cesar je mater malo pokaral, zatočil pusti otroka samega brez varstva. Ljudje so se čudili cesarjevi prijaznosti in ljudomilosti. Cesar je velik prijatelj otrok. Če pride na svojih potovanjih v bližino otrok, jih kliče k sebi in jim deli da.

Naše žrtve za domovino.

Zalostna poročilo so dobili starši Pihler v Selcah fare S. v. Ruperta v Slovenski gori, da je padel že dne 8. junija na južnem bojišču pri mestu Asiago sin Janez. Zadela ga je pri naskoku polentarska krogla in mu pretrgala nit mlađega življenja. Bojeval se je vedno z vso gorečnostjo in hrabrostjo. Doma je bil vedno prav pruden, delaven in priljubljen fant. Vse ga je ljubilo in spoštovalo.

Zalostna usoda je zadela mater Jero Miklošič od S. v. Tomaz in pri Ormožu. Izgubila je v teku te strašne vojske že tri sinove. Prvi, po imenu Ivan, je padel že v začetku vojske na severnem bojišču; drugi sin Franc pa je umrl meseca aprila t. a. na Ogrskem v bolnišnici. Najmlajši sin Alojzij je pa padel na italijanskem bojišču, zadet od sovražne krogle. Vsi trije so bili velika podpora svojih staršev. Bodil jim tuja zemljica lahka!

Na laškem bojišču je padel 36letni mož Martin Jurinec iz Brebrovnika pri Štefanjah. Lah je nekega dne v zgodnjih jutranjih urah srdito obstreljeval naše postojanke. Naš junak si je hotel popraviti nekoliko svoje kritje, a v tem ga je sovražna granata smrtnovarno ranila. V zadnjih besedah je naročil tovarišu, naj sporoči njegovi ženi, da naj plača sv. mašo, da bo lažje prenašal grozne boleznine. Po poročilu vojnega kurata je še isti dan izdihnil svojo junaško dušo. Dragi Martin! Zaplakala je ob Tvoji izgubi Tvoja družina, za katero si tako skrbel, jo srčno želel videti, posebno tri majhne otročice, a ni se Ti želja izpolnila. Tam daleč v tirolski zemljji počiva Tvoje utrujeno telo, junaška duša pa naj vživa zasluženo plašilo tam, kjer preneha trpljenje.

Padel je na goriški fronti Alojz Senekovič od S. v. Urbana pri Ptuju, star 37 let. Zapušča neutolazljivo ženo z dvema malima hčerkicama. Bil je ljubezljiv soprog, dober oče, skrben gospodar. Zapustil nam je najlepši vzgled, kakšnini žrtev da je vredno naše dragi domovje. Slovenska vipayška zemlja je slastno popila kri svojega branitelja in končno sprejela še njegovo raztrgano truplo v večni počitek, junaška duša pa je odplavala na boljši svet po boato plačilo. Neomadežavan, časten, slaven in večen nam bo Tvoj spomin! Na svidenje!

Na italijanskem bojišču je padel Leopold Matiašič, doma od S. v. Andraža v Slovenski gori. Z njim je izgubila naša fara enega najvzglednejših in najbolj priljubljenih mladeničev. Kar je bil kot deček, to je ostal vse svoje življenje — veselje in nada svojih staršev in predstojnikov. Poročilo vojnega kurata č. g. Bogoviča o njegovi smrti je močno potrilo njegove dobre starše in sestri, obenem pa jim je dalo potrebnega poguma in srčnosti, da voljno prenašajo ta hudi udarec. Zato je umestno, da se objavi tudi v tolažbo ostalim Leopoldovim sorodnikom, prijateljem in znancem, zlasti v tolažbo Leopoldovemu bratu Alojzu, ki se bojuje že nač eno leto na Balkanu. „Vsemogočnemu Bogu“, tako piše č. g. Bogovič, ki pravi: „v čegar rokah smo vsi, je dopadlo odpoklicati Vašega pridnega sina Leopolda. Padel je v četrtek, dne 26. oktobra, ob 4. uri popoldne. Bil je moj sluga, priden in veden in je skrbel za mene“

pač lahko predstavlja vsak planinskega rekruta, ki drdra iz srečno-tihe planine v hrumeče, povrh pomorsko mesto — Trst! Niti trenutek mi ni bilo mogoče sesti med vožnjo. Otrplih nog sem krog 8. ure zvečer z veseljem pozdravil sprevodnikov klic: Trst!

Bil sem na novem cilju. Ubral sem jo urnih korakov za drugimi izstoplimi častniki in vojaki. Pa pred kolodvorom so se razkropili kot bi jim podkurnil pod petami na vse strani. Bili so pač vajeni velikega mesta in znali tudi, kam se treba obrniti, če človek zapusti železno progo.

Jaz sem pa obstal liki stor pred kolodvorom, nevede, kam bi se obrnil, kam stopil, da mi odkažejo novo službo. Nekaj podplatov sem pustil na onem trdem tlaku pred kolodvorom, predno sem pogrunatal: vojak, četudi rekrut, spada v — kasarno! Tam bodo že ukrenili s teboj po postavi in predpisih. Toda kje bi naj bila ta vojašnica? V Trstu, kjer ležijo ulice križ-kraž, ne smeš kar za nosom kot pri sv. Juriju na Remšniku. Še te zamotane vozle sem razvezal, držeč se starega pravila: po vprašanjih se daleč pride.

Stopil sem pred policajo in ga po domače lepo poprosil, naj mi tako bolj na debelo razpukša pot v kasarno. Izurjeno oko postave je zagledalo v meni hribovskoga, mesta nevajenega rekruta in menil:

„Kasarne ne boste pogodili kar tako po pokazuju na levo in desno. Vzemite si fijakerja, ta vas bo že prismukal do cilja.“

(Dalje prih.)

kot lasten brat. Pet minut, predno je bil zapjet, je bil še pri meni. Kakih 100 korakov od močega stanovanja približi granata, razpoči, en košček ga zadele nad levim očesom in gre skozi glavo. Imel sem le se toliko časa, da sem ga sprevidel. Zdravnik ga hitro obveže in odpošljemo ga koj v bližnjo vojno bolnišnico. Med potom izdahne. Pokopal smo ga na lepo vojaško pokopališče v Proseku. Misliš sem, da Vam ga ohramim, zato sem ga vzel za slugo. Pa je že bila božja volja! Tako smo vsi vsak trenutek pripravljeni. Iskreno sožalje! Udajte se v božjo voljo! — Vsi, ki sočutimo s težko prizadeto Matjašičevi hišo, prosimo Vsemogočnega, da ohrami zdравega vsaj še Leopoldovega brata Alojza in mu nakloni srečno vrtnitev v očetovo hišo.

Iz S. I. I. v Slovenski gori se nam piše: Tu di naša Marijina družba je zgubila več udov v vojski. Zadnji, ki je padel na italijanskem bojišču, je Jožef Pešl iz Poličkega. Leži pokopan na trientskem pokopališču. Največja tolažba za ubogu mater je bilo poročilo vojnega kurata, da je umrl prevoden s svetimi zakramenti. Brat njegov je pa že od začetka vojske vjet v Galiciji.

Nagle smrti je umrl v bolnišnici Rdečega križa v Konjicah vojak-domačin Mihael Kovač. Bil je od začetka vojske na bojišču. Pred kratkim je prišel domov, da bi se malo odipočil od prestanih naprov. Pa prišel je domov umret. V sredo, dne 29. novembra je izdahnil svojo junaško dušo. Ležal je na mrtvaškem odru istočasno s svojim najvišjim vojnim gospodom. Bilo je zelo slovesno pokopan. Kako resnične so besede, ki jih beremo v svetem pismu: Prišel bo pa dan Gospodov kakor tat... Pomisli, da smrt ne odlasa; postava namreč tega sveta je umreti!

Č. g. vojni kurat Marko Skofič nam poroča, da je v vojni bolnišnici umrl dne 21. novembra hračni junak Martin Grahornik, doma od S. v. Barbare v Slovenski gori Ranjen je bil od sovražne granate v trebuh dne 19. novembra in čez dva dni se je že ločil iz te solzne doline na kraj, kjer ni vojske in ne gromenja topov. Njegovo mlado truplo počiva v Rijenbergu pri Gorici. Bil je vzoren mladenič. Boril se je že od začetka vojske na severnem bojišču. Dne 28. decembra 1914 je bil težko ranjen v levc nogo. Komaj je malo ozdravel, je že skoraj zopet odrmil na severno bojno črto. Na južni fronti je bil odlikovan s srebrno svetinjo I. vrste. Ljubi Bog naj tolaži dobrega očeta in dragi manac, k' že eno leto počiva v hladni zemlji, naj da veselo svidjenje s sinom v nebeskem raju. Pridni družini naše iskreno sožalje!

Vsem vrlim padlim slovenskim junakom časten spomin!

Oddaja žita.

Vojno-žitno-prometni zavod naznanja, da bodo, kakor je že bilo poprej določeno, z dnem 16. decembra znižane žitne cene in sicer: pšenica od 38 na 35 K, rž od 31 na 29 K, napolica od 31 na 29 K, ajda od 31 na 29 K, ječmen za krmo in zmletje od 32 na 29 K, ječmen za pivovarne od 36 na 33 K, oves od 30 na 28 K, koruza zlužčena od 30 na 28 K, v strokih od 22.50 na 21 K in sicer pri meterskem stotu. Nespremenjene ostanejo cene za oluščene koruzne storže 12 K, za lečo in grah 55 K, fižol vsake vrste, izvzemši fižol za krmiljenje, 40 K, zadnji fižol (fižol za živilsko pičo), zadnji grah in lečo 30 krov, piro 26 K in proso 28 K. Od dne 16. decembra nadalje bo plačeval vojno-žitno-prometni zavod oddano žito že po navedenih znižanih cenah.

O tem se nam še z okrajnega glavarstva poroča:

„Nespremenjeno ostanejo cene: praznem koruznum storžem 12 K; fižolu vsake vrste 40 K; krmilnemu fižolu 30 K, proso 28 K, za vsakih 100 kg.

Dosedaj veljavne višje cene se bodo plačevali do dne 15. t. m. za istinito oddano žito; kot dokaz za istinito oddano blago velja samo od komisijonarja vojno-žitnega prometnega zavoda izdani prevzemni list. Vsak posestnik, kateri je oddal žito pred 15. t. m. ali do dne 15. t. m., mora torej skrbeti, da od komisijonarja tudi dobi prevzemni list.

Da zadnji dan, namreč dne 15. decembra, pri oddajnicah žita ne nastane silen naval, se priporoča, oddati žito ne še le dne 15. decembra, ampak že vsaj nekaj dni poprej.

Za vse one množine, katere se pripeljejo dne 15. decembra, pa se vsled velikega navalova ob tem dnevu ne morejo prevzeti, se smejo dne 16. decembra plačati samo nižje cene.“

Ta odredba bo nekatere posestnike hudo zadeila. Radi pomanjkanja delavskih moči na mnogih krajih niso mogli vsega žita v jeseni zmatiti, ker je bilo mnogo drugega nujnega dela na polju, v vinogradih in drugod. Mnogim pri najboljši volji ni bilo mogoče žita docela zmatiti, ampak so ga zmatili le toliko, kolikor so ga potrebovali za seme in za prvo silo za prehrano družine. Ostalo snopje pa se navadno zmati še le po zimi, ko ni drugega dela. Drugi pa, ki so sicer že jeseni zmatili, pa nimajo v prežive živine, ker se je večina volov rekvirirala, a tujih voznikov pa še za drag denar ni dobiti, da bi zapeljali žito na železniško postajo ali v mesto h komisijonarju. Mal posestnik nam piše o tem: „V Maribor, kamor imam oddati svoje žito, imam iz naše

občine Drvarje pri Sv. Benediktu v Slovenski gori) bližu 26 km dolgo pot, t. j. peš 6 ur, z vozom (z voli) pa najmanj 8—9 ur. Oddati bi moral 400 kg zrnja. Vole so mi rekvirirali, tudi sosed jih nima. Voznik zahteva za vožnjo v Maribor 30 K, kar je pri dolgi poti v mesto gotovo tudi opravljeno. Za 400 kg zrnja (200 kg pšenice in 200 kg ovsja) bi dobil 136 K. Ako plačam vozniški 30 K in računam 6 K drugih stroškov in 10 K zamudo časa, mi malo ostane. Naj bi oblast vse to vpoštevala in ne zahtevala, da vemo žito v Maribor, ampak napravila bi naj raje tudi zunaj po vseh oddajališča za žito. V tem slučaju bi gotovo ljudje mogli žito ob pravem času oddati. Naj oblasti vse te razmere vpoštevajo in naj tudi odredijo, da se stara cena še nadalje izplačuje. Posestnikom, ki le količko morejo, svetujemo, da oddajo vse odvisno žito, oziroma žito, ki je od vojaških komisij določeno za oddajo, vsaj do 15. decembra, da tako nič ne bo trpel škode. Vojno-žitno-prometni komisijonarji so te dni dobili nalog, da morajo vse oddajne liste dne 15. decembra zvečer ekspresto poslati v Gradec.

Dodatno se nas še tudi prosi z okrajnega glavarstva, da bi opozorili vse tiste posestnike, ki so svoje žito že oddali, pa nima v rokah oddajnih listov ter še niso dobili skupička za žito izplačanega, da takoj (Se pred 15. decembrom) pri žitnem komisijonarju zahtevajo svoj denar. Ko gre posestnik po denar, naj prinese bel oddajni list s seboj, da ne bo imel pota zastonj.

Omejitev klanja živine.

Stajerska cesarska namestnija je na podlagi ministrske odredbe z dne 9. septembra t. l. dne 28. novembra za čas vojske sledče odredila:

Omejitev klanja brejih krav, telic, svinj in telet.

Krave in telice kakor tudi svinje, ki so tako močno breje, da osebe, ki se pečajo z živino, lahko spoznajo brejost, se ne smejo — izvzeto je klanje v sili — ne prodati in ne zaklati. Za klanje se tudi ne smejo prodati in ne zaklati teleta, ki še nimajo znamenj dozorelosti, t. j. ako še nimajo osem popolnoma razvitih zob-sekavev. V veljavi še ostane tudi ministrska odredba z dne 6. julija 1916, po kateri se dolgača, da se svinje za mast do teže 60 kg in mesne svinje, ki tehtajo do 40 kg, ne smejo zaklati.

Dojne in plemene krave, teleta, voli in biki.

Dojne in plemene krave, teleta po ½ leta kakor tudi telice, stare od ½ do 2½ leta, nadalje voli in biki v starosti od ½ do 2 leti se smejo prodati ali zaklati samo z uradnim dovoljenjem. Starost 2½ let se spozna, ako ima živinče 4, starost 2 let pa, ako ima 2 široka zoba (sekavec).

Uradna dovoljenja.

Za uradna dovoljenja se bodo po vseh občinah od okrajnega glavarstva določile izvedene osebe, A dokler pa se takata izvedena oseba ne določi, izvršuje to službo občinski predstojnik. Službo izvedenca, ki je častna služba, mora na poziv glavarstva vsakdo prevzeti. Dovoljenja za klanje dojnih in plemnih krav se smejo dati samo tedaj, če njihova gojitev v gospodarskih razmerah določenega posestnika ni več utemeljena. Za odprodajo ali klanje telet, ki že imajo znake zrelosti, je uradno dovoljenje takrat dati, ako je posestnik tekom zadnjih 6 mesecev, načaj računjeno od dneva, ko je prosil za dovoljenje, najmanj dve tretjini telet odredil za pleme. Dovoljenja za klanje telet in mlade govedi se živinorejcu lahko dajo, ako n. pr. živinče telesno ni sposobno za pleme; če ima kako bolezen ali napako; če je tako slabo razvito, da očividno ni za pleme; ako močno primanjkuje prostora ali krme; če posestnik za sebe ali za obstoj svojega gospodarstva nujno potrebuje izkupiček za prodano živinčo. Ko se živinče odprodaja, se mora kupcu izročiti uradno dovoljenje, na katerem je živinče posebno glede starosti natančno popisano. Tudi v živinskem potnem listu se mora v tem si učaju v razpredelku „natančen popis živali“ vpisati tudi starost živinčeta. Živina (prej opisane vrste) se poprej ne sme odposlati za klanje, dokler ne pride uradno dovoljenje. To uradno dovoljenje se mora na živinskem potnem listu in v zvezku potnih listov, ki ostane pri občini, zaznamovati in sicer z označbo števila in datumata tozadavnega uradnega dovoljenja. Ako pa se živina ne sme zaklati, pa se mora na potni list zapisati „Živinče se ne sme zaklati!“

Lastnik živinčeta, za katerega uradna oseba (zaupnik) v občini ni hotela dati dovoljenja za klanje ali odprodajo, ima pravico, da se tekom 14dnevnega roka pritoži pri okrajni politični oblasti. Politična oblast potem tekom 8 dni končnovljavno odloči, ali se pritožbi ugodi ali ne. Oblast mora vprašati župana za njegovo mnenje. Proti tej odločitvi ni ugovora. Na sejme za klavno živino se ne sme nobena živina prignati brez uradnega klavnega dovoljenja na živinskem potnem listu.

Kdor pa pruda ali kupi kako klavno živinče brez uradnega klavnega dovoljenja ali se na kak drug način pregreši proti tej vladni odredbi, se kaznuje z denarno globo do 5000 K ali z zaporom do 6

mesecev. Mesar ali kak drugi obrtnik pa, če se pregradi proti tej odredbi, pa lahko zgubi tudi pravico do izvrševanja svoje obrti.

Odredba je že stopila v veljavo.

Omenimo še, da za prodajo plemene živine, ki ni namenjena za klanje in ki se proda doma ali se žene na sejm za plemeno živino, ni treba uradnega dovoljenja.

Velika železniška nesreča na Ogrskem.

Dne 1. decembra, ob 1. uri popolnoči, se je prigodila na železniški postaji Herceghalom, nekako 45 km pred Budimpešto (na progi Gradec—Budimpešta) železniška nesreča, ki je ena največjih železniških nesreč, kolikor se jih je dosedaj prijetilo ne samo na Ogrskem, ampak sploh v celi Evropi.

Nesreča se je prijetila sledeče: Graški osebni vlak se odpelje pravočasno iz Budimpešte proti Gradcu ob 9.15 zvečer, a zadnje čase je imel vedno velike zamude in je usodnega dne zapustil Budimpešto še le ob 11. uri ponoči. Na postajo Herceghalom je privozil še le ob 1.15 ponoči. Na tej postaji je dobil vodja osebnega vlaka povelje, da mora na postaji počakati na dunajski brzovlak. Vsled tega se je moral graški osebni vlak postaviti na železniški tir, ki se je nahajal nekoliko ob strani. V trenutku, ko se je vršilo premikanje graškega osebnega vlaka, je prihrumel dunajski brzovlak, ki je vozil z brzino 75 km na uro. Lokomotiva, voz za prtljago in prvi voz osebnega vlaka so se še pravočasno pripeljali na postranski tir. Ker je dunajski brzovlak vozil z veliko brzino, je bila nesreča neizogibna. Lokomotiva dunajskoga brzovlaka je zavozila v drugi voz graškega osebnega vlaka, ki je bil s potniki natlačeno poln, in ga takorekoč prerezala na dva dela, ostali železniški vozovi so pa bili popolnoma razbiti. Čudno je bilo, da sta ostali lokomotivi kakor tudi strojvodji obeh vlakov nepoškodovana. Zanimivo je tudi to, da se je na kraju nesreče zgodila pred 20 leti enaka železniška nesreča, ki pa ni zahtevala toliko človeških žrtev.

Prvi trenutki nesreče so bili nepopisni. Vozovi poštnega vlaka so bili popolnoma razbiti. Megleto in temno noč so razsvetljivali goreči vozovi, iz katerih so se slišali obupni klaci ranjenih potnikov, in zlasti žensk. Z rešilnim delom so takoj pričeli. Iz Budimpešte je takoj prihitel na pomoč vlak z zdravnikami, zdravili in z obvezili.

Nesreča je zahtevala groznih žrtev. Izpod razvalin so izkopali 72 mrtvih, 170 ranjenih, izmed teh je bilo 60 oseb težko ranjenih.

Tudi salonski voz brzovlaka, v katerem je spal civilni deželni upravitelj Srbije, pl. Taloci, je bil popolnoma razbit. Taloci je bil usmrčen. Glavo mu je predrla cev parne kurjave. Vse ostale osebe, ki so se nahajale v tem vozu, so ostale popolnoma nepoškodovane.

Kdo je zakril to grozno nesrečo, še ni pojasnjeno. Strojvodja brzovlaka, Vida, ki je že nameraval stopiti v pokoj, je veljal za enega najboljših strojvodij, istotako strojvodja osebnega vlaka Janez Dingha. Strojvodja Vida, katerega so že zaprli, zatrjuje, da ni videl nobenega signala ali znamenja, da bi moral pred postajo počakati. Tudi zatrjuje, da zavor ni deloval povoljno. Strojvodja osebnega vlaka pa zatrjuje, da ga ne zadene nobena krivida. Pogreb žrtev te nesreče je bil nad vse veličasten. Naš cesar je poslal svojega brata nadvojvodo Maksa s posebnim vlakom v Budimpešto z naročilom, da obiše in tolaži ranjence, ki so ponesrečili. Ob mrtvaškem odu ponesrečenega Talocija je cesarjev brat molil in položil na krsto venec, drugi krasen venec je pa položil na mrtvaški oder drugih ponesrečencev.

Rumunsko bojišče.

Naše armade se bližajo rumunskemu glavnemu mestu Bukarešti. Zanjka okrog tega mesta je vedno bolj zategnjena. Od zadnjega našega poročila so imeli boji na rumunski fronti sledeči potek: Dne 29. novembra so čete generala pl. Falkenhayna zavzeme mesti Pitesti (45 km južno od Kampolunga) in Kampolung. Z zavzetjem teh dveh mest je odprta pot v Rumunijo tudi preko prelaza Turziburg (južnozahodno od Braševega). Drugi dan, dne 30. novembra, so se Rumuni vzhodno od Pitestija postavili našim v bran, a bili so vrženi zopet dalje proti vzhodu. Donavška armada, ki prodira od juga sem proti Bukarešti, je prekoračila reko Nišlov, ki se južnozahodno od Bukarešte izliva v reko Argesul. V Dobruči je sovražnik napadel bolgarsko levo krilo, a je bil odbit — Dne 1. decembra so naši jugozahodno od Bukarešte dosegli spodnji tok reke Argesul. Tuči na ostali fronti smo napredovali. Rumunske čete, ki so v prostoru vzhodno od Kampolunga in Pitestija dobile povelje, da morajo raije na svojih mestih umreti, nego se umakniti, so se raje umaknile —

Dne 2. decembra so se Rumuni jugozahodno od Bukarešte uprli, a naši so jih vrgli čez reko Nislov. Zahodno od Bukarešte pa smo prekoračili reko Argesul in se tako približali Bukarešti na 16 do 12 km. — Dne 3. decembra je naša donavska armada ob reki Argesul izvojevala zmago nad Rumuni. Borbe so se udeležile avstrijske, nemške, bolgarske in turške čete. S spremno obkolitvijo so naši prisili sovražnika, da se je umaknil zopet dalje nazaj. Jugozahodno od Pitestija smo prodri do mesta Titu, katero smo zasedli; zavzeli smo tudi mesto Tigrvošte (vzhodno od Pitestija). — Dne 4. decembra je donavska armada tudi južnozahodno od Bukarešte prekoračila reko Argesul. Severozahodno od Bukarešte so naši prekoračili železnicu Bukarešta-Tigrvošte. Donavška armada pa je bila ta dan izpostavljena hudim sovražnim napadom. Celo ten vespe bojev zadnjega tedna je, da stojijo naše armade tik pred Bukarešto, kjer se bo bila te dni skoro gotovo velika bitka. Naš plen je narančnost ogromen. Od zadnjega našega poročila do srede, dne 6. t. m., smo vjeli blizu 30.000 Rumunov.

Na severozahodni sedmograški fronti se vršijo srditi boji. Rusi in Rumuni napadajo armadi generalov Köves in Arc z veliko silo.

Proti Bukarešti in Ploestiju.

Nemško večerno poročilo od dne 5. decembra pravi:

V Rumuniji prodiramo dalje proti Bukarešti in Ploestiju (mesto severno od Bukarešte).

Bukarešta za Rumune zavučljena?

Pariski list „Temps“ piše, da je Bukarešta za Rumune izgubljena. Četverosporazum pa bode kljub temu nadaljeval vojsko, dokler Nemčija ne bo popolnoma izčrpana.

Zmaga nad Rumuni.

Naši so dosegli v zahodni Rumuniji s tem, da so prodri tik pred mestna vrata Bukarešte, veliko zmago nad Rumuni. Ta zmaga je posebno značilna, ker se je prečelo poraziti I. rumunsko armado in združiti Mackensenovo in Falkenhaynovu armado in tako napraviti iz Dobruče preko Rumunije kratko in skupno bojno črto. Vojska z Rumuni pa še ni končana. Ruski listi pišejo, da rusko-rumunski generali štab računa z možnostjo, da bi se rumunska armada umaknila pred našimi še dalje proti vzhodu na črto Galac-Focany, tako, da bi šla bojna črta v ravni črti s karpatsko fronto (od Jablonice v Galiciji v jugozahodni smeri proti Črnemu morju).

Ogromen plen v Rumuniji.

Plen naših čet v Rumuniji je ogromen. Samo od 29. nov. do 3. dec. smo vjeli čez 20.000 Rumunov. Topov smo že vsega skupaj uplenili nač 300. Se vedje vrednosti pa so uplenjena živila: žito, moka, riž itd. V zasedeni Rumuniji se pod poveljstvom generala Tülfha sestavljeni uprava trudi, da spravi živila po Donavi, železnicah in cestah v Avstrijo in Nemčijo. Rumunsko žito nam bo pomagalo, da bomo še dalje vstrajali v tej vojski.

Bukarešta.

Bukarešta, kateri se sedaj naše čete približujejo od juga, zahoda in severa, je glavno mesto Rumunije in leži na široki ravnini, ki se radi svoje izredne rodovitnosti imenuje „žitница Evrope.“ Bukarešta šteje približno 300.000 prebivalcev in leži ob reki Dambovica (pritok reke Argesul). Mesto je obdano krog in krog z 70 km dolgim trdnjavskim pasom, na katerem je čez 780 topov. Bukarešta je najmočnejša trdnjava v južni Evropi.

Rusko bojišče.

Rusi že več kot teden dni napadajo našo karpatsko bojno črto od prelaza Jablonica do mesta Kozdivasarnely na Sedmograškem (dolga nad 300 km) z veliko ljutostjo. Namen novega ruskega napadanja je očividen: Vdreti čez mejo na Ogrsko in tako prisiliti naše, da bi odtegnili več svojih čet izpred Bukarešte in razbremeniti Rumune. Do sedaj se jim ni posrečilo ne eno in ne drugo.

V ruski dumi je novi ministrski predsednik Trepov rekel, da se bo Rusija tako dolgo borila na sstrani četverosporazuma, dokler ne bo sovražnik popolnoma premagan in dokler morski ožini Bospor in Dardanele ter Carigrad ne bodo v ruski posesti.

Italijansko bojišče.

Topovski ogenj je zadnje dni na Krasu posebno srdit. Ako nas vsa znamenja ne varajo, stojimo zopet pred novimi hudiimi italijanskimi napadi, to je

pred deseto italijansko ofenzivo. Lahi so se lotili sedaj zlasti spodnjega obmorskega dela kraške fronte. Bojna črta ieče na tem prostoru zahodno od Devina proti Tržiču in zahodno od Jamnika proti Opatjem selu.

V streških jarkih prebiramo nedeljske evangelije in vojne postne pridige.

Desetnik Alojzij Anderlič piše s tiolskega bojišča č. g. župniku Gomilšku:

Nahajamo se v pravem orlovskega gnezdu, ki je obdano krog in krog z visokim skalovjem. Tukaj nam ne more polentari razdrogi postojank, se manj pa razkropiti naših krdel. Že neštetokrat je to poskušal, ali ni se mu posrečilo. Ker je spoznal, da je zaman, zaganjati se v neprodorni zid, ob katerem smo le mi slovenski fantiči, je popustil sedaj nekoj svoje nemuno napadjanje na tej strani ter se je zagnal proti goriški strani. Pa tudi tamkaj se je prav mnočno opekel, ker je zadel ob prav trdo skalo, katero tvorijo naši bratje Slovenci. Zato neumni polentari močno krvavi, ker še ga ni srečala pamet. Mi si pa sedaj pridno znašamo skupaj gradivo ter si napravljamo gnezda, da se zavarujemo pred dežjem in bližajočo se zimo, ki jo bomo morali skoro gotovo tukaj preživeti.

V streških jarkih prebiramo prelepe knjižice, n. pr. „Nedeljski evangeliji“, „Vojne postne pridige“, ki so nam zares neprecenljive vrednosti, ker že nismo bili od meseca aprila v ozadju, da bi mogli božjo besedo poslušati iz ust duhovnika. Zato prebiramo nedeljske evangelije in pridige, da si poživimo sv. vero ter se pripravimo za nadaljnje napore, zakaj brez božje pomoči in brez sv. vere človeku gotovo ni mogoče prenatisi teh groznih naporov in težav. — Prav težko že tudi pričakujemo pondeljka, ko nas tu obiše naš dragi prijatelj „Slovenski Gospodar“, ki nam prinaša pozdrave iz domovine. Zato tudi mi slovenski fantje pošiljamo srčne pozdrave vsem bralcem „Slovenskega Gospodarja“ ter si srčno želimo skorajnjega svidjenja v dragi domovini, v kar nam naj pomaga Bog!

Francosko bojišče.

Na francoskem bojišču se vrše vsled trajno neugodnega vremena večinoma le artilerijski boji. — Močnejši sunki angleških čet pri mestu Albert so bili odbiti.

Macedonsko bojišče.

Na macedonskem bojišču severno in severozahodno od Bitolja hudi boji, istotako vzhodno od reke Crne ter ob reki Mogleni. Vsi napadi Sarraiove armade na bolgarsko-nemške postojanke so bili odbiti, razven ob reki Crni, kjer so se Bolgari neznanatno umaknili.

Grčija.

Cetverosporazum je zahteval od Grčije, da mu izroči vse svoje topove in sploh vsa vojaška skladisca ter mu popolnoma prepusti vse železnice, pošto, in brojov. Da podpre to svojo zahtevo, je izkral pred glavnim mestom Atenami 3000 mož. Grški kralj je četverosporazumno zahtevo odklonil, pač pa dovolil, da mu Grčija proda šest baterij. Med izkreanim vojaštvom in kralju vdanim četami je prislo v Atenah do bojev. Grški kralj je celo odredil mobilizacijo atenskega armadnega zbora, vsled česar je bil četverosporazum prisiljen odstraniti svoje čete iz Aten. V grškem vođovju je zbranih 40 četverosporazumovih vojnih ladij, iz česar se sklepa, da se nahaja Grčija pred novimi četverosporazumovimi nasilstvji.

Tedenske novice.

Cesar na bojišču. Ko je bilo na Dunaju vse, kar je z nastopom vladarstva združeno, izvršeno, se je cesar Karol I. podal v glavni vojni stan. Dne 3. dec. je v glavnem vojnem stanu sprejel ministrskega predsednika Körberja, kateri mu je skozi tri ure poročal o najvažnejših zadevah, osobito o prehranjevalnem vprašanju. Vest, da je cesar kakor najhitreje šel med svoje vojake, je vzbudila po celi državi in posebno pri vojaštvu veselje in navdušenje.

V kapucinski grobnici na Dunaju. Cesarska grobnica pri kapucinih na Dunaju je bila te dni odprta za občinstvo. Koj prvi dan jo je obiskalo na tisoče oseb, med temi posebno mnogo častnikov in vojakov, ki prihajajo počaščati svojega mrtvega najvišjega gospodarja. Cesarsko krsto obdajajo mnogo številni venci.

Zastopniki Štajerskih Slovencev pri cesarjevem pogrebu. Pri cesarjevem pogrebu na Dunaju so štajerske Slovence zastopali послanci dr. Korošec, dr Jankovič in dr. Verstovšek, V cerkvi sv. Stafana jim je bil odkazan prostor v levi ladji cerkve.

Hrvatsko-slovenski državnozborski klub je imel dne 28. novembra v Gradcu dve seji. V prvi seji je govoril klubski predsednik dr. Korošec sožalje hrvatsko-slovenskega naroda povodom smrti cesarja in kralja Franca Jožeta ter izrazil radošč in učanost napram novemu vladarju Karolu I. Oboje se je brzozavnim potom javilo na Najvišje mesto. — V drugi klubovi seji se je vzelo na znanje poročilo predsedništva o raznih političnih zadevah ter odobrilo, da se je pri seji klubovih načelnikov zavzelo, naj se kakor najhitreje otvoriti državni zbor. Sklenilo se je, da se ukrene vse primerno v svrhu združenja vseh slovenskih in hrvatskih sil in zjednjenja celokupnega slovenskega in hrvatskega naroda pod žezlom Habsburžanov na slavo in moč njihove ter cele monarhije in obenem na osiguranje obstoja in razvoja naroda samega, s čimur bi se oživotvorila glavna točka klubovega programa. Razpravljalo se je nadalje o različnih, med vojsko nastalih narodnopolitičnih vprašanjih vseh slovenskih in hrvatskih dežel ter storilo potrebne sklepe. Ravnotako se je razpravljalo in sklepal o begunskem vprašanju in aprovizaciji.

Slov. Kmečka Zveza za Štajersko je imela dne 5. novembra dobro obiskano odborovo sejo, v kateri se je izrazilo sočutje povodom smrti cesarja Franca Jožeta in učanost napram novemu cesarju. Odbor je vzel poročilo o splošnem političnem položaju na znanje, se bavil z različnimi vprašanji deželne uprave ter storil tozadevne sklepe. Nazadnje je odbor soglasno sklenil, da najodločnejše ugovarja proti nameravani deželni nakladi na vino, oziroma državnemu vinskemu davku, ker bi bilo to za slovenskoštajersko vinogradništvo uničevalno. Te svoje z razlogi dobro podprte ugovore bo javil tudi deželnemu odboru in državnim oklastim.

Vojaško-duhovniške vesti. Nadvojvoda Franc Salvator je za zasluge za Rdeč križ podelil vojnemu superiorju monsignorju Antonu Jaklič in vojnemu kuratu Juraku častni križ drugega razreda z vojnim okraskom. — Duhovni profesor na mariborski vojaški realki Peter Stefan je povisan o osmi činovni razred.

Duhovniške vesti. Č. g. Maks Ašič, provizor na Ponikvi ob južni železnici, je prestavljen kot provizor k Spodnji Sv. Kungoti.

Sveti pismo. Slišali smo, da je g. profesor Zidanšek priredil poljudno izdajo Sv. pisma N. Z. Kaj je neki vzrok, da ne izide? Slovenski vojaki, zlasti ranjenci v bolnišnicah, mnogo povprašujejo po Sv. pismu. Zelo je želeti, da pride priročna izdaja Sv. pisma kakor hitro mogoče na svetlo.

Vojskovodja Boroevič star 60 let. Sloviti vojvodja ob Soci, generalni polkovnik Svetozar Boroevič pl. Bojna je obhajal v soboto, dne 2. decembra svoj 60. rojstni dan. Ves slovenski in hrvaški narod, cela naša hrabra armada kliče te dni slavnemu branitelju slovenske in avstrijske domovine: Še mi mnoga leta! Sava velikemu sinu vrle Hrvatske!

† Dr. Ivan Presker. V Velikih Laščah na Kranjskem je pri svojem zetu dr. Geršaku dne 2. t. m., previden s sv. zakramenti za umirajoče, umrl vpojeni višji deželnosodni svetnik dr. Ivan Presker, brat č. g. Karola Presker, župnika v Kapelah. Umrli je slovenskoštajerski rojak in je delj časa tudi služboval kot sodnik v Ormožu in nato v Ljubljani. Rajni je bil zavoljo svojega pravičnega postopanja in ljudomilega občevanja med ljudstvom zelo prijazen. Bil je značajen narodnjak. Svetila pokojnemu večna luč!

Novi skupni finančni minister. Cesar je imenoval bivšega notranjega ministra in tržaškega namestnika Konrada princa Hohenlohe za skupnega finančnega ministra, kačeremu je podeljena tudi uprava Bosne in Hercegovine.

Dr. pl. Körber državnim uradnikom. Ministrski predsednik dr. pl. Körber je za državne oblasti v njihovem uradnem delovanju izdal sledeča navodila: Prejškoj mora za državne oblasti kot najvišje pravilo veljati strogo ravnanje po obstoječih postavah. Pred postavo je vsakdo enak. Ako bi se ta zahteva postave ne vpoštevala, bi to ne bila samo krvica, temveč nevarnost, ki bi omajala vero v pravčnost, in s tem tudi spoštovanje in učanost do države. Prebivalstvo, ki z vstajnostjo in velikimi žrtvami daje v tej vojski jamstvo za pravni preporod domovine, bi to smatralo kot čin nevhaležnosti. Običasti se morajo torej pri svojih odlokih ravnati izklju-

čno po stvarnih razlogih. Oblasti morajo imeti vedno pred očmi, da tisti, ki deluje za ljudstvo, deluje za državo in smatrati morajo tudi za svojo dolžnost, da v okviru svojega uradnega delokroga sodelujejo pri kulturnem in gospodarskem razvoju. V neprestanem in nesobičnem delu za javno dobrobit leži vir ugleda in veljave. Zahtevam od uradnikov ne samo vzgledno vedenje v občevanju z vsakim in takošnjo rešitev uradnih opravil, zahtevam tudi toplo zavzemanje in sočustvovanje z željami in koristmi prebivalstva, ki ima z ozirom na doprinešene žrtve na blagu in krvi popolno pravico, da jih zahteva. Vse to pa zahteva, da se tudi prebivalstvo natančno drži postav in naredb in da se postopa brezobzirno proti vsakemu, ki skuša v svoj prid, a v škodo splošnosti, se izogniti postavi. Postave se izdajejo za varstvo prebivalstva in celo določbe, ki jih posameznik morda težko čuti, se morajo izpolnjevati, ker le na ta način bo mogoče zdržati do zmage in se more s tem zasigurati dobrobit splošnosti. Temu služiti je dolžnost nas vseh; te dolžnosti se ne more nikdo izogniti. Pri izpolnjevanju dolžnosti pa morajo iti oblasti z lepim vzgledom naprej.

Vojno posojilo. Vsak, kdo le more, naj podpiše vojno posojilo. Posojilnice naj podpišejo, če ni drugih ovir, vsaj toliko, kolikor znaša njih rezervni fond. Občina naj bi nobena ne manjkala med onimi, ki so podpisovali vojno posojilo. Ako občine nimajo denarja, naj se obrnejo na naše domače posojilnice in hranilnice, ki jim bodo gotovo rade še na roko. Slovenci, podpisujte!

Glede podpisovanja petega vojnega posojila se nam poroča s pristojejo strani: Poštuhranilčnemu uradu in tudi bančnem zavodom prihajajo mnogoštevilna vprašanja s strani prebivalstva, kako in kje naj se podpiše vojno posojilo potem, če je podpisovalci dobili tudi od uradnega, vojaškega ali civilnega mesta vabilo na podpis. Tudi v teh slučajih velja za podpisovanje vojnega posojila splošno in brezizjemno veljavno načelo po polne s vobede podpisovalca glede načina in kraja podpisa. Vsakomur je brez izjeme in brezpogojno svobodno, da podpiše vojno posojilo pri podpisovalnici, ki si jo izbere sam in to tudi tedaj, če bi bila morda v uradnem vabilu imenovana kaka druga podpisovalnica. Priporočljivo je samo in tudi vedno zadostuje, da se dotičnemu uradnemu mestu, kakor hitro se je izvršil podpis, to sporodi, da se mu tako omogoči v interesu stvari zahajeni pregled o splošni trdeljbi pri podpisovanju.

Zadružna Zveza v Ljubljani (oddelek za Štajersko v Mariboru) priredi v torek, dne 12. t. m., skupščino vseh članic. Občni zbor bo v Mariboru in sicer v uradnih prostorih Koroske cesta št. 5. Začetek ob 10. uri predpoldan. Na dnevnem redu so važne točke, osobito predavanje o novih davkih in pristojbinah, katere zadevajo zadruge. Naj vsaka zadružna poslje zastopnika na zborovanje!

Srčne pozdrave posiljamo slovenski fantje 7. pešpolka iz sneženih koroških pogorij vsem slovenskim fantom in dekletam ter sploh vsem domačim in tudi bralecem „Slovenskega Gospodarja“: Alojz Muršec od Sv. Petra niže Maribora, Alojz Možina iz Turskega vrha pri Ptaju, Podkrajnik Martin iz Ljubljane, Kmetec Janez iz Maribora, Henrik Meglič iz Kamnice pri Mariboru, Karol Lešnik iz Celja, Klementič Vincenc iz Solčave, Korar Janez iz Ormoža, Kokot Martin iz Korenjaka pri Ptaju, Furlan Franc iz Dobove pri Brežicah, Trobej Franc iz staregatriga, Vojnik Anton iz Železne Kaple, Tikelj Franc iz Dola pri Ljubljani, Ribič Janez iz Male vasi niže Ptaju ter Sternaj Franc iz Braslovč pri Celju.

Pozdrav slovenskoštajerskih mladeničev. Piše se nam: Podpisani slovenskoštajerski mladeniči, ki služimo pri c. kr. etapnemu bataljonu, pozdravljamo vse slovenske organizacije, vse slovenske mladeniče in dekleta ter vse bralec "Slovenskega Gospodarja." Franc Cajnko, Savec, Sv. Tomaž pri Ormožu; Ivan Bežjak, Sv. Marko pri Ptaju; Sláček Blaž, Sv. Anton v Slov. gor.; Senekovič Alojz, Sv. Ana v Slov. gor.; Bergles Martin, Ponikva ob južni žel.: Ivan Medvešek, Rajhenburg.

Gospodarske novice.

Zetvene komisije in občinski uradi, pozor! Mnogo je neobdelanih zemljišč, ker so njih lastniki pri vojakih. Vsak pa ve, kako je v sedanjem času važno, da se vsak prostor porabi za pridevanje živil. Da se to doseže v kolikor mogoče popolnem obsegu, namerava c. kr. namestništvo v Gradcu vzeti taka zemljišča v najem. Pozivajo se toraj posamezniki, občne in zetvene komisije, da čim prej naznanijo taka zemljišča c. kr. zetvenemu komisarju pri okrajnem glavarstvu. V naznanih naj se navede občina, v kateri dotično zemljišče leži, potem popolno ime in bivališče lastnika, daje obseg zemljišča s pripombo, za kateri pridelek je isto najbolj sposobno; navesti je tudi vzrok, iz katerega lastnik zemljišča ne more obdelati sam in

slednji najemnisko ceno. Zemljiški posestniki, občinski uradi in zetvene komisije okrajin glavarstev v Brežicah in v Konjicah morajo poslati taka naznanila najkasneje do dne 15. decembra t. l. zetvenemu komisarju c. kr. vinarskemu nadzorniku Francu Matjašiču v Gradec, Burgasse 5. Na poznejša oglašati bi se ne bi moglo več označiti. — Fr. Matjašič.

Oddaja žita. Cesarsko namestništvo je te dni izdal velike rdeče lepake, na katerih se kmetovalci pozivajo, da d o d e 15. d e c e m b r a oddajo svoje odvišno žito. (Glej naš članek „Oddaja žita“ na 3. strani!) Iz teh plakatov ni jasno razvidno, ali se bodo za žito, oddano dne 15. decembra, plačevale znižane prevzemne cene, ali se še bo plačevalo po stareh cenah. Mariborski žitni komisijonar nam poroča, da je na rdečih lepakih gotovo tiskovni pogrešek in da se mora za žito, ki se še odda dne 15. t. m., plačati dosedanja, torej neznižana cena. Znižana cena se bo plačevala za žito, ki bo oddano počeniš od 16. dec. zjutraj naprej.

Rekviriranje živine. Iz mariborskega okraja se nam piše: „Tukajšni nakupovalec hoče odvzeti ljude najpotrebenjšo živino. V ptujskem okraju — Sv. Marjeta niže Ptuja — pa se sedaj ponujajo trikrat več, nego se odvzame.“ Zdi se nam, da graška osrednja vnovčevalnica ni natančno preračunala, koliko živine bi kateri okraj lahko oddal. Pritožbe, da se v nekaterih okrajih jemlje preveč, v drugih pa zopet premalo, so vedno gostejše. Naj bi se pri tem vendar malo bolj oziral na položaj in želje prebivalstva ter na število razpoložljive živine.

Kože za mleko. Štajerska vnovčevalnica za živino je dobila pred tednom iz Švice več sto molznih koz žlahrne Švicarske pasme. Mleko teh koz se baje ne razločuje mnogo od kravjega mleka in nima nobenega neprijetnega okusa. 1 koza stane 200 K. V Mariboru sprejema naročila za kože okrajnega živinodržavnik g. Fišer na okrajnem glavarstvu.

Bakrena galica in žvepla. Kdo še ni naročil bakrene galice in žvepla, naj to takoj stori. Okrajni zastopi morajo te dni vsa naročila poslati Zvezni gospodarskih zadrug. Župani, ki še seznamov niso oddalili, naj iste takoj odpošljijo, da vinogradniki 1. 1917 ne bodo brez galice in žvepla. Kakor se nam zatrjuje, je baje okrajem obljubljeno, da bo za leto 1917 dovolj galice in žvepla na razpolago.

Creslo. Posredovalnica za čreslo osrednje za kože in usnje, Dunaj I. Zedlitzgasse štev. 8, je naznana poljedelskemu ministrstvu, da se je v zadnjem času popraševanje po čreslu zopet nekoliko zboljšalo ter da bo v stanu prodajati zaloge čresa za boljše cene, kakor so bile dosedaj. Imenovana posredovalnica je tudi naznana, da bo brčas mogla sprejemati do 15. decembra tozadne ponudbe, katerim mora biti pridjan vzorec in navedba cene.

Rožje za krmo. V tržaški okolici namerava aprovizacijska komisija pri Sv. Soboti (v mlinu) postaviti stroj za mletev rožja, katera je precej dobra kima za govedo in konje. 100 kg te krme je po priliki toliko vredno, kakor 60 kg sena. Ako v začetku neče živina trtnega zdroba jesti, se primeša nekoliko zrezanega sena in malenkost soli. Ker gre letos mnogokratno trda za krmo, opaziramo vinogradnike, naj ne zametajo ali pokrivojo trsnih odrezkov, ampak jih uporabijo za krmo. Kdo nima živine, ponudi naj množino rožja so edu, ki mu primanjkuje živinske krme. Rožje se lahko neče tudi na sadnih alnih.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Žatcu je bilo v pretekli dobi popraševanje po hmelju zelo malenkostno, ker so skoro vsi hmeljski trgovci iz Nemčije zapustili Žatec. Cene za tuj hmelj slabejše kakovosti so nekoliko padle in so se gibale med 100 do 135 K za 50 kg. Hmeljski prekupci držijo svoje hmeljske zaloge, ker pričakujejo boljših cen.

Zvišanje železniških tarifov in pristojbin. S 1. februarjem 1917 stopi pri vseh avstrijskih državnih in zasebnih železnicah v veljavno nov železniški tarif za prevažanje oseb in blaga. Zlasti bodo zvišane pristojbine za prevažanje oseb, psov, prtljage, in ekspresnega blaga.

Kaj je s sladkornimi kartami? Od raznih strani se pritožujejo, da dobijo ponekod priprosti ljudje mnogo manj sladkornih kart, kot jim gredo. Vprašali smo na merodajnem mestu, kaj je s to zadevo. Reklo se nam je, da morajo osebe, ki delijo karte, dati za vsako družino toliko sladkornih kart, kolikor oseb je v hiši na hrani. Nihče nima pravice komu števila kart zmanjšati. Ako jih imajo šolska vodstva premalo, morajo se obrniti do okrajnega glavarstva, ki jim bo takoj naknadno poslalo manjkajoče sladkorne karte.

Lug za pranje ne sme biti preoster, ker bi razjedel perilo in prežrl kožo na rokah.

Pripomoček zoper glivice na lesu in zidu. Namaži vlažna mesta, kjer se prikažejo te glivice, z raztopino boraksa in vode (kolikor ga more voda raztopiti). Kjer ni duh na potu, tam je dobra za to tudi surova karbolna kislina.

Domači zajci (kunci) so neplođni večkrat zaradi tega, ker so mogoče predebeli. Nekoliko časa jih je manj tečno hraniti, pa bo pomagalo.

Za srčne krče. Namoči debelo oteračo v mrzlo vodo ali v kis in ovij noge, vrhu tega volnen koc: ako ne pomaga takoj, ponovi čez 20 minut. Lahko se nataknemo kar mokre nogavice in obuje na vrh suhe volnene. Na srce deni obkladek v rožnatem kisu namočene mete (vrtnični listi se namočijo v kisu), če pa tega ni, je dober tudi navadni kis. Za pijačo večkrat žlica metinega čaja. Pri hudem napadu je treba obkladka tudi na trebuh. Zdravnika je treba takoj. — Kuor je podvržen srčnemu krču, mora imeti kapljne za srce vedno doma, se mora ogibati po možnosti razburjen in napora in poti v gore, Gorke kopeli, vroče pijače in alkohol, močna kava in čaj niso za take ljudi. Priporoča se uživanje sirofike, mleka, medu in zelenjave, sicer pa pove zdravnik, kako se je ravnati temu ali onemu, vse ni za vse. Nikomur ne škodi, če si utira po drobu in nogah tinkturo prsnega korena. In to vsak dan dvakrat.

Kazne novice.

Cudne stvari. 1. Vsi ljudje bi bili radi star, njen pa ne mara biti star (veljati za starega). — 2. Tisti hočejo najbolje vedeti, kako se dežele in pa ljudstva vladajo, ki še svojega lastnega gospodarstva ne znajo prav voditi in niti sebe ne morejo prav vladati. — 3. Tisti najprej in najbolj zabavljajo čežberače, ki jim sami ne marajo nič dati. — 4. Tisti navadno najbolj zabavljajo, če odpade služba božja, ki niti v cerkev ne gredo. — 5. Čudno je, da se govori o hudih časih, a se kljub temu morda več pije, kot sicer. — 6. Čudno je, da so ljudje, ki so brez otrok, najbolj navezani na denar. — 7. Čudno je, da najbolj leni otroci največ knjig porabijo. — 8. Čudno je, da so tiste mladenke, ki se v mladosti najbolj šopirijo in hšajo, pozneje dostikrat najbolj zanikarne gospodinje. — 9. Čudno je, da so napolučeni ljudje dostikrat zelo naduti in prevzetni, dočim so res učeni može skromni in ponižni. — 10. Najbolj čudno je pa to, da ljudje verujejo na pekel, pa nič ali zelo malo store, da bi se ga rešili.

15 otrok raznih plemen išče neka bogata dame v Cikagu v Ameriki, gospa Bracketa Bishop. Otroci imajo biti stari leto dni, zdravi in lepi. Gospa jih hoče posinoviti in pohčeriti ter jih popolinoma oskrbovali v veliki palači v Cikagu. Otroke iščejo po vsem svetu. Najti hočejo po enega Zamorčka, Arabčka, Japončka, Malajčka, Indijančka, Evropejčka itd. Vsi bodo vzgojeni kot bratje in sestre z največjo skrbijo. Gospej sta umrla edina dva njena otroka, zato hoče posvetiti svoje veliko imetje vzreji in vzgoji 15 tujim otrokom raznih narodnosti in plemen.

Dobra služba. Gospa k novi služkinji: „Moj gospod je bil prej pri vojakih in zato je pri nas vpeljan strog red: ob 7. uri se zajtrkuje, točno ob 12. se južina, ob 9. uri zvečer se gre spati.“ — Služkinja: „Če tu ni drugega dela, sem popolnoma zadovoljna!“

Cesarja Leopolda II. je neki v vojski večkrat ranjeni vojak prosil, da se mu poviša plača, katero je dobival kot invalid. Cesar ni bil ravno najboljše volje in zato mu je prošnjo odbil z besedami: „To ne gre, moja blagajna ima luknjo!“ — „In moja glava, veličanstvo, ima 5 luknj in vse sem dobil v vojskah za Vaše veličanstvo!“ je pogumno odgovoril vojak. — „To je nekaj drugega“, zasmjal se je sedaj cesar, „te luknje moramo zamašiti!“ In plača se je prosilcu še isti dan povišala.

Zenska -- izumiteljica novega bojnega orožja. Moškim grozi resnično čimdalje najša konkurenca. Doslej je imel „krepki spol“ žalostno prednost, da je izumljal raznolična morilna sredstva, orožje i. dr. Sedaj, v dobi enakopravnosti, pa se je našla tudi ženska, gospa Ida Böhmova, doma iz Gröbeja ob Labi, ki je sestavila čudovito bombo. Ta bomba ima lastnost, da oddaja, kadar se razpoči, tako omamljive pline, ki uspavajo najmanj 100 vojakov za 7–8 ur. Prusko vojno ministrstvo je že delalo poizkuse s takimi novimi bombami, ki so se baje dobro obnesli.

„Avstrijska slava“ je naslov lični knjižici, ki jo je spisal Pavel Flere in jo z rizbami okrasil Maksim Gaspari. Pisatelj opisuje nekatere dogodke iz teh prih dñi, ko smo pričakovali grozoto, ko smo trepetali pred njo (vojsko) in dogodke med vojsko. Vse je prirejeno kot čitivo za mladino. Knjiga, ki jo toplo priporočamo kot božično darilo za vojake in stroke, stane 1.15 K in se dobiva v c. kr. založbi šolskih knjig na Dunaju, V. Knjiga bo izšla tudi vezana.

Posojilnica v Mariboru (Narodni dom)

sprejema prijave za

peto avstrijsko vojno posojilo

ter daje potrebna pojasnila vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne ter od 3. do 6. ure popoldne. 756

Dopisi.

Maribor. Mariborsko okrajno glavarstvo bode dalo v bližnjem času osebam, ki ne dobivajo za svoje otroke in za bolne osebe ali nič ali pa premalo mleka, mlečne karte. Osebe, ki želijo mlečnih kart, naj se javijo te dni od 9. do 12. ure predpoldne in od 4. do 6. ure popoldne v Edmund Schmidtovi ulici št 8, 2. nadstropje. Pripominja se, da so te mlečne karte namenjene samo za otroke in za bolnike, radi česar naj stranke prinesajo seboj krstne liste otrok in uradna zdravniška spričevala bolnikov, v katerih mora biti označena množina mleka, katero rabi dotični bolnik.

Maribor. Cesarska namestnija je preklicala pasji zapor v mestu in okraju Maribor.

Leitersberg-Krčevine pri Mariboru. Po velikodušnih podporah nam je bilo tudi v preteklem letu mogoče, priskrbeti revnim otrokom naše šole in sicer skozi sedem mesecev, opoldansko hrano. Za kruh se je n. pr. porabilo čez 1300 kg moke. Pomembni odbor je sklenil, da se tudi letos nadaljuje človekoljubno delo, ki je v sedanji dobi potrebnejše nego le kedaj. Čez 400 otrok, med njimi blizu dve tretjini učencev slovenske šole, dobiva v tem šolskem letu za sedaj že od 1. oktobra sem, vsak dan lep kos dobrega in tečnega kruha, kojega je mladina baš sedaj najbolje potrebna. A nemogoče je brez dobrohotne vsestranske pomoči vstrezzati velikim zahtevam tega podjetja. Z ozirom na mnogovrstna pobiranja v prid vojne oskrbe si pa odbor ne upa obračati se v posebnih pršnjanih do naših dobrotnikov, ampak si dovoljuje tem potom nujno prosliti, naj plemenita srca ne zabijo naših lačnih, prezeboajočih, a pridnih otročičev, ki sredi zimskega mraza nimajo niti najpotrebnejšega. Blagohotne čarove sprejema baronica Twickl v Krčevinah (Burg-Meierhof) pri Mariboru, Friderik Pučelik, učitelj na krčevinski Šoli, in krajni Šolski svet Leitersberg-Krčevine pri Mariboru.

Hoče. Kmečka hranilnica in posojilnica v Hočah sprejema prijave za V. avstrijsko vojno posojilo. Poslužujte se domačega denarnega zavoda pri podpisovanju!

Rače pri Mariboru. Milo so prejšni teden zvonovi naznani prelepi slivniški župniji, da je nemila smrt pokosila blagega moža in skrbnega očeta, posestnika Franca Gradišnik iz Rač. Deset mesecev je trpel grozne boleznine na nogi. Šest mesecev je čakan doma zdravja, štiri mesece pa v mariborski bolnišnici. N. v. m.!

Sv. Jakob v Slov. gor. V četrtek, dne 30. novembra, se je pri nas izvršna uradna delitev občine Sv. Jakob v Slov. gor. v občini Gornji in Spodnji Jakobski dol. Vlado je zastopal okrajni komisar dr. Krammer. Za Gornji Jakobski dol je imenovan za vladnega komisarja veleposestnik Alojz Jager, brat č. g. Avguština Jager, župnika v Galiciji pri Žalcu, za Spodnji Jakobski dol pa dosedanji župan M. Peklar. Šentjakobski občinski odbor je razpuščen. Oba vladna komisarja sta pričela uradovati dne 1. t. m. Delitev se je vršila popolnoma mirno in v polnem redu.

St. Ilj v Slov. gor. Prireditev našega Bralnega društva v Slovenskem Domu v korist vojnim namenom v nedeljo, dne 3. t. m., je v vsakem oziru dobro uspela. Okrajnemu glavarstvu se bo za vojne namene zopet odpovedala lepa sveta. Skupno je naše Bralno društvo dozdaj pridobilo s svojimi prireditvami za vojake-ranjence in slične namene že krog 400 kron. — Tukajšnja kmetijska podružnica priredi dne 12. decembra podučen izlet v begunsko taborišče v Lipnici. Izleta se lahko udeležijo tudi člani kmetijskih podružnic iz drugih krajev. Odhod iz St. Ilja z vlakom ob 10. uri predpoldne. Vračajo pa se udeleženci z vlakom ob ½. uri zvečer iz Lipnice. Za potovanje v Lipnico ni treba potnega lista.

Sv. Jurij ob Pesnici. Dne 30. novembra je tukaj umrl Ivan Wressner, bivši občinski predstojnik, v najlepših letih: jetika ga je sredi dela odpeljala. N. v. m. p.!

Trotkova pri Sv. Benediktu v Slov. gor. Dne 20. nov. smo spremili k večnemu počitku tukajšnjega veleposestnika, bivšega župana in naš 40 letnega učna občinskega sveta Tomaža Zadravec. Sprevoda so se udeležili trije č. gg. duhovniki. Pogreba se je udeležilo tudi trojiško veteransko društvo in veliko drugega ljudstva. Velika udeležba je pokazala, da je bil pokojnik povsod priljubljen. N. v. m. p.! — Pogrebi so darovali za Rdeč križ 16.20 K. Posnemanja vredno!

Malanedelja. Tukaj prodaja „Straža“ in „Slovenskega Gospodarja“ trgovec F. Senčar.

Ptujskagora. Tukaj je umrla dne 16. novembra pri svojem sinu Ivanu Klemenčič, učitelju in posestniku, v visoki starosti 85 let Marija Klemenčič, vrla katoliška mati, doma iz Godemarec v malonedenjski župniji. Blag ji spomin!

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Janez Predkaka, ki se je kot prostovoljni strelec udeležil bitke na goriški fronti ter je bil težko ranjen, je bil odlikovan z bronasto hrabrostno svečino!

Laporje. Umrla je dne 26. novembra po dolgi in mučni bolezni Marija Polanec, posestnica v Dolgem vrhu. Rojena je bila leta 1851. N. v. m. p.!

Marenberg. V torek, dne 21. listopada, zvečer ob isti uri, ko je presvitli vladar za veden zatisnil trudne oči, smo začnjkrat raz grič Sv. Janeza pos-

lušali lepo ubrano zvonjenje v znak, da se poslavljata veliki zvon in njegov manjši tovaris za vselej od nas. Skozi 160 let, od leta 1756, je veliki zvon v družbi tren tovarišev oznanjal raz hrib slavo božjega in klical popotniku v Dravski dolini: Kvišku srce! In sedaj si nas zapustil! Ti, ki si s svojim milo-pretresljivim glasom priklical solze v oči in več kakor oldrugo stoljetje vlival ljudem tolazbo in up v potroto srce, ti si sedaj sam sebi moral peti žalostinko v odhod! Oko ni ostalo suho, ko si v zelenje in cvetje odet, istotako tvoj tovaris in voz okinčan, se odpeljal mimo nas. Ohranimo te v spominu!

Celje. Za 40letno zvestvo službovanje je bil s častno kolajno odlikovan delavec tukajšnje cinkarne Stefan Ahtik. — Umrla je v starosti 65 let Terezija Ranzinger, mati tukajšnjega trgovca in občinskega svetovalca Franca Ranzinger.

Zadnja poročila, došla v četrtek, 7. dec.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 6. decembra.

Uradno se razglaša:

Vzhodno bojišče.

Fronta generala-feldmaršala pl. Mackensena: Donavska armada je zahodno od izliva reke Argeș odbila ruske napade in je očistila kraje južozahodno od Bukarešte na desnem bregu reke. Zmagovnosno prodirajoče avstro-ogrške in nemške čete generala pl. Falkenhayna se približujejo Bukarešti čez železnico Ploesti—Campina. Avstro-ogrške čete so, prodirajoč iz severne smeri, vrgle sovražnika pri Sinaji in zasedle ta kraj.

Bojna skupina polkovnika Szivo, ki je v zahodni Vlahiji odrezane rumunske čete podila pred seboj, je prikorakala do spodnjega toka reke Alute. Tukaj je prišlo do novih bojev, v katerih smo vjeli 26 častnikov in 1600 mož, uplenili pa 4 topove in 3 strojne puške.

Fronta generalnega polkovnika nadvojvoda Jožefa: V dolini Bačka in severozahodno od Sosmeha so bila Rumunom iztrgana važna opirališča, pri čemur so izgubili 150 mož, 2 strojne puški in raznovrstno vojno gradivo. Severozahodno od kraja Sulta nas je potisnil močan ruski napad v 1 km zahodno ležeče črto. V ozemlju Ludove in severozahodno od Tatarovega prelaza so se vsi russki napadi izjavili.

Italijansko bojišče.

Nobenih posebnih dogodkov. Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Iz nemškega uradnega poročila.

Berlin, 6. decembra.

Rumunsko bojišče.

Mackensenova skupina: Ob železnici severozahodno od Bukarešte so prišle precejšnje zaloge pšenice, katere je bila nakupila angleška vlada in so bile kot take z napisi zaznamovane, v naše roke. Ob donavski fronti mir.

Macedonsko bojišče.

V bojih pri Gradešnici, vzhodno od Crne so ostali bolgarski polki zmagovalci nad Srbi, ki so začetkom vdrli v del postojank. Dalje proti jugu so v teku novi boji.

Bukarešta padla!

Iz Dunaja se uradno p. roča: V sredo dne 6. decembra je padla trdnjava Bukarešta, glavno mesto Rumunije.

Listnica uredništva.

Zajko Florijan, vojna pošta 53: O prenestivih vojaštvih ne smemo poročati. Pozdrave! — Konjice: Hvala lepa za poslanec! Le večkrat kaj! — Stojnice pri Ptuju: Sedaj ne kaže več priobčevati popisa pete ofenzive, ko se bo menda že kmalu deseta ofenziva pričela. Pozdravljeni! — Rogaška Slatina: Povest o „volkovu“ ni za naš list, ker se take ne smejte priobčevati. Vas dopis bi prišel pri g. drž. pravdoviku v nemilost. — Žena s Pohorja: Ako se pri delitvi kart in sladkorja res tako pristranski postopek, pritožite se takoj na okrajsko glavarstvo. Seveda morate svoje trditve podpreti z zanesljivimi dokazi in pričami.

Loterijske številke.

Prst, dne 29. novembra 1916: 76 51 5 40 56
Dunaj, dne 2. decembra 1916: 18 27 64 52 49

Mała naznanilla

Ena beseda stane 5 vinarjev, petitrsta 18 vin. Mrtvaška oznanila in sahrala vsaka petitrsta 24 v. Izjave in Poslano 36 vinarjev. Za večkratno objavo znamen popust. Inserati se sprejemajo le proti predplačilu. Zadnji čas za sprejemanje inseratov torek opoldne.

Klijucavničarski učenec

16 do 17 let star, kateri ima veselje do električne stroke, se takoj sprejme v elektrarni. Ponudbe na upravnštvo Slovenskega Gospodarja. 769

Deček, pol drugo leto star, se da za svojega. Naslov: Hamer Antonija, Sv. Ilj v Slov. gor. 770

Viničar želi stopiti v službo ali za majeja. Imam 4 močne delavske moći: 3 moški in ena ženska. Razume vsako delo na kmetiji. Naslov v upravnštvo. 772

Krojaški učenec
se sprejme pri Franc Zveulin, Tegethof-ova ulica štev. 18. Maribor. 773

Kobiča

breja po ameriškem (dirževskem) žrebcu, z letošnjo žrebičko, se po ceni proda. Proda se tudi krasen sveljet konj. Prodajalec: H. Drobnič, c. k. davč. upravitelj, Ptuj. 774

Superarbitriran konjški hlapec išče službo. Naslov: Jakob Smuc, Nova vas št. 2. p. Konjice. 777

Proda se lepa novo zdana hiša, s petimi sobami, 2 kuhinji, jedilna shramba, novi svinjaki, lepa njiva vrt, viska trta, vse v najlepšem stanu. Eje, pove upravnštvo tega lista, pod "hišo št. 771"

Pogreša se Sleva Anton. Zadnje pismo je došlo iz Bukovine dne 8 junija 1916. Služil je pri c. in kr. pešč. št. 27. Kdor bi kaj vedel o njem, naj sporoči njegovi sestri Roza Kleva, v Maliji št. 10 p. Portoroze (Istra). 778

Sprejme se pridna poštena dekla za krmiljenje svinj, takoj ali za pozneje. Plača 20 kran. Pismene ponudbe na: Mario Čarlovšek, trgovka, Lava pri Celju. 785

Posestnica na Pčeljiju sprejme abego deklince, ki je brez starosti, 8–14 let staro, popolnoma za svojo. Biti mora lepega vedenja. Ponudbe sprejme iz dobrobe naduprniški urad v Hočah. 785

8 vinarjev

stane poštanska do-pisnica, s katero lahko dobiti na zahtevo moj glavni cenik z novo slikarskim urami zastavljeni in potrui-ne prostro.

Prva tovarna ur
Ivan Konrad,
c. i. k. dvorni dohavatelj v Bratislavie
801 na Češke.

Nikeleac anker-ura K 6:30, 6:30, 9:30, 9:30, starosrebrna-kovinasta remont. ura K 8, s števierskim kolieskom K 8:26, vojna spominška ura K 10, radijski žepnič ura K 18, niklasta budilka K 7, stenska ura K 5:20. Za vsako uru triletno pismeno jamstvo. Pošilja se proti povzetju. Noben rizik! Žamenjava dovoljana ali denar nazaj. I Da

Lepo posestvo za okrog 40.000 K kupi v mariborski okolicici takoj Janez Rokavec, Maribor, Kasern-gasse 10. 782

Kuharica srednje starosti se išče z novim letom za vejlko trgovsko hišo v slovenskoštajerskem trgu. Ista naj razume potrebna dela v vrtu. Ponudbe naj se pošljijo upravnštvo Slovenskega Gospodarja v Mariboru pod "Kuharica št. 757."

Hiša v Celju
(eno nadstropna) se proda. Obstojejo iz 3 lokalov, sposobna za vsako obr. Lahki pogoji. Naslov pove upravnštvo Slov. Gospodarja. 785

RAZGLAS.
Kmečka hranilnica in posojilnica v Hočah naznanja, da je v svoji skupini seji dne 27. nov. sklenila znižati 1. jan. 1917 obrestno mero in sicer od hranilnih vlog od 4 1/4%, na 4%, in od posojil od 5 1/4% na 5%. Obenem se da vlagateljem na prostu, tekom decembra vadigliti svoje hranilne vloge. 785

Mlin in žago

na več tečajev bi rad kupil Slo-vence iz Goriškega. Želi se več posestva zraven. Ponudbe do 1. dec. 1916 na uredništvo Slov. Gosp. pod Goriški mlinar. 782

Sprejme se takoj učenec pri g. Duheku medičar, Maribor. 642

Kdo ima na prodaj kaj lovstva ūber (svinčenih zrn), naj mi nazzani: Franc Ferline, župan in zakupnik lova v Selinci ob Mori, p. Št. Ilj v Slov. ger. 626

Pozor! Cepljene trte!

Dveletne zelo močne od vrst: lahkirilček, bela žlahtina, muškatna žlahtina, šipon, portugalka, bellburguadec, modra kapčina in izbela, cepljene na različnih pripo-ročenih podlagah. Dveletne divjake Göthe štev. 9 prodaja Anton Slodnjak, trtnar in posetnik, p. Juršinci pri Ptuju, staj. Cena po dogovoru. 688

Solzna Avstrija.

Knjigo pod naslovom "Solzna Avstrija" s 25 krasnimi psemimi, okrašeno s slikami, pošije Matija Blelec pri Sv. Bolfanku v Slov. gor. 1916 na uredništvo Slov. Gosp. pod Goriški mlinar. 642

Na prav dobrem prostoru tudi na dan do 200 hlebov tujega kruha. Stanovaleci plačajo na leta 4500 kran. Se pod laskami pogoji za 60.000 kran proda. Vpraša se v Mozartstrasse 59, Maribor. 657

Dvonadstropna hiša

Zraven že druge poslopje, nevo-

zidana za pekarijo. Peč z paro se

postavi z glavarstvenim dovoljenjem. Na prav dobrem prostoru tudi na dan do 200 hlebov tujega kruha. Stanovaleci plačajo na leta 4500 kran. Se pod laskami pogoji za 60.000 kran proda. Vpraša se v Mozartstrasse 59, Maribor. 657

Na

trgovina Specerijskega kolonialne-

ga blaga barv in zaloga mineralnih

voda debelo!

Celje - Graška cesta 21

kupuje po najvišji dnevni ceni vin-

ski kamen kumno jarež pristno

strd in vosek.

Ivan Ravníkar

Na trgovina Specerijskega kolonialne-
ga blaga barv in zaloga mineralnih
voda drobot!

Celje - Graška cesta 21

kupuje po najvišji dnevni ceni vin-
ski kamen kumno jarež pristno
strd in vosek.

Kapljice za svinje.

Cena 1. steklenice je 1 K. O dobrem učinkovanju teh kapljic imam mnogo priznalih in po-
hvalnih pisem. **F. Prull**, mestna lekarna „pri e. kr. orlu“ Maribor, Glavni trg št. 15.

Zahvala.

Nisem verjel, da bi te kapljice kaj pomagale. Sedaj ko sem se preprical, da res pomagajo, Vam izrekam lepo hvalo ter priporočam to zdravilo vsem svinjerecem. Presim, pošljite mi spet svinjarski kapljice za rdečino in sicer hitro kakor morete 6 steklenic. S pozdravom Ivan Skorjanec.

Srednja vaa, dne 6. avgusta 1916.

Inberno se je obvezalo za vojake v vojski in vsploš za

vsakega kot najboljše

bol oblažujoče mazanje

pri prskljanju, revmatizmu, protinu, premi, vrstci in bolesti v hrbtni

Dr. Richter-ja

Sidro - Liniment. capsici
compos.

Nadomestilo za **Sidro - Pain - Expeller.**

Steklenica krom. — 80, 140, 2—.

Dobiva se v lekarnah ali direktno
v Dr. Richter-ja lekarni „Pri slemu levu“,
Praga, I., Elizabetha cesta 5.

Dnevna razpoložljivost.

Jožef Martinz, Maribor

(ustanovljeno 1860)

razpoložljiva:

701

galanterijsko, igralno,
pleteno blago in drobnarijo

po najcenejših dnevnih cenah.

Narocila in vprašanja se točno rešujejo.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registravna zadruga z neom. zavezo.

Obrestuje hranilne vloge na

4 1/4 %

od dneva vloge do dneva vzdiga.

Rentni davek plača posojilnica sama.

Daje posojila

na vknjižbo, na osebni kredit in na zastavo vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji.

Prošnje za vknjižbo, dela posojilnika brezplačno pojasnilo in igralni načrt, hitite v narodilom.

Uradne ure

za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.

Posojilnica daje tudi domače hranilnike.

Lastni hiši (Hotel „pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I. nadstr.

Spodnještaj. ljudska posojilnica v Mariboru

reg. zad. z neom. zav.

Kranilne vloge p. spremajajo od mrtkega in se obrestujejo. navzdol po 4 1/4%, pred trimesecni odgovori po 4 1/4%. Obresti se pripisujejo k kapitalu za zmanjšanje in 1. julija načrtja leta. Hranilna knjižica se spremaja kot getov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaže prekritko.

Posojila se dajajo p. spremamo posojilnico, moja last predstavlja getov denar. Ne pa zato ne prekriva. Tukaj se v knjiži delo posojilnika. Knjižina, zavala stava je kelka.

Uradne ure so vsake redne in dneva od 9. do 12. ure depoklina in vrste vloge. 10. do 12. ure depoklina izvenčni posojila. V uradnih urah se sprejemajo tipične denar.

Pojasnila se dajajo in prekajne prejemajo vsak delavnik od 9. do 12. ure depoklina in od 9. do 12. ure popoldne. Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Stolna ulica 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo.)

Manufaktурно trgovino J. FAULAND v Ptiju

se najbolj priporoča.

RAZGLAS.

Hranilnica in posojilnica na Polzeli razglaša, da bo s 1. prosincem 1917 znižala obrestno mero za hranilne vloge

na 4%.

Vlagateljem, ki se ne strinjajo s tem znižanjem obrestne mere, je dano na prosto voljo, svoje vloge dvigniti prei potekom tega roka.

Hranilnica in posojilnica na Polzeli r. z. z n. z. dne 27. novembra 1916.

Franc Körber,
načelnika namestnik.

Alojzij Predovnik,
načelnik.

760

Hranilnica in posojilnica v Kamnici pri Mariboru

naznanja, da bo s 1. januarjem 1917 znižala obrestno mero za hranilne vloge na

4%.

Ormoška posojilnica

reg. zadr. z neom. zav.

je sklenila znižati obrestno mero za hranilne vloge od 1. januarja 1917 naprej **od 4 enpol na**

4%,

ter to razglaša v smislu § 29 zadružnih pravil s pristavkom, da je vložnikom na veljo dano, v pri- mernem roku svoje vloge dvigniti.

767

Kupujem bukove, hrastove, borove prage (Švelarje)

po najvišji ceni proti takojšnjemu plačilu. Ponudbe na naslov Osolin Jožef, trgovca Laski trg, Štajersko.

775

Odrožba dražbenega postopanja.

Na zahtevanje Franca in Frančiške Buchta v Mariboru po dr. Antonu Božiču, odvetniku v Celju gledé zemljišča vl. st. 282 k. o. Schlossberg (Zagradom) uvedeno dražbeno postopanje se je odložilo in zato ne bo dne 6. decembra 1916 dopoldne ob 10. uri določenega dražbenega obroka ni bilo.

C. kr. okrajna sodnija v Celju, oddelok III., dne 30. novembra 1916.

774

Spodnještajerska ljudska posojilnica

v Mariboru

r. z. z n. z.

obrestuje od 1. januarja 1917 naprej do preklica

navadne hranilne vloge po **4%**,

vloge proti trimesečni odpovedi pa po **4 $\frac{1}{4}$ %.**

Maribor, 27. novembra 1916.

Načelstvo.

768

Posestvo

je naprodaj, obstoječe iz:

6	orslov	1550	štirijaških	sežnjev	njiv,
7	"	1253	"	travnikov,	
		126	"	vrt,	
3	"	577	"	pašnika,	
7	"	136	"	gozda,	

dveh hiš, gospodarskega poslopja, vinske kleti, hlevov in kozolca vse v najboljsem stanju, ležeče tik okrajne ceste Ceje—St. Jur ob juž. žel.

Hisa je pripravna za proizvajanje krčmarske ali druge obrti. Cena posestvu je 50.000 K v kateri preživne pravice niso vstete.

Natančnejše podatke se dobi v pisarni dr. Antonu Božiča, odvetnika v Celju.

Najbolj priporočljivi so:

Pfaff-brzošivalni stroji

ki so najpopolnejši in najboljši na svetovnem trgu.
10 letna pismena garancija.

Posebno pripravljeni za unmetno vezenje (štikanje) krpanje perla, nogovice itd. o čembur dajam brezplačen pok. Lahek in vih krogličen tek; šivaje naprej in nazaj.

Solidne cene in ugodno plačevanje.

IGN. VOK

specjalna trgovina s šivalnimi stroji in PUCH-kotesi.

Ljubljana Sedna ulica 7.

Zastopnike sprejem.

742

Vinogradniki pozor!

Na suho cepljene trte so na prodaj.

Najboljše kakovosti in sicer L vrste. Vse trte so cepljene na Rip, Portalis in na Göhe št. 9. Trte se dobijo tako lepe in dobro zarašcene in lepo vkorenjene, za kar se jamči. Dobijo se tudi cepljene trte posebno močne (L. 1915). Cena trtam je po dogovoru. Franc Sodnjak, trtnar v Rotmanu pošta Juršinci pri Ptiju.

692

Kmečka hranilnica in posojilnica v Ptiju,

(minoritski samostan) naznanja vsem strankam, ki so podpisale IV. avstrijsko vojno posojilo pri njej, da se dobijo zakladne listine med uradnimi urami vsak dan od 9. do 12. ure dopoldne. Posojilnica sprejema prijave za

peto avstrijsko vojno posojilo,

ter daje potrebna pojasnila vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne.

Podpisujte peto vojno posojilo pri domačih dežurnih zavodih.

Melita omož. Geršakova, Micika Presker, Maks Presker, c. in kr. poročnik v rez. in **dr. Milan Geršak**, c. kr.

okrajni sodnik in sodni predstojnik naznajajo potrtim srcem v svojem in v imenu vseh sorodnikov, da je njih dobiti in blagi oče, oziroma tast, stari oče, brat in svak, gospod

dr. Ivan Presker,

c. kr. višji deželnosodni svetnik v pok.

dne 2. decembra 1916 ob 1/2. uri zjutraj previden s sv. zakramenti za umirajoče mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega umrlega se je vrnil dne 3. decembra ob 3. uri dopoldne.

Sv. maše zadušnice se bodo brale dne 4. in 11. decembra v velikolaški župnijski cerkvi.

Velike-Lašče, dne 3. decembra 1916.

Posebna naznanila se ne bodo razposiljala.

768